Ազգ

Azg armenian daily

27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2000 ՈՒՐԲԱԹ 192 (2160)

Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւեր Ֆրանսիայի եւ Իտալիայի խորհրդարաններում

ԱՆԿԱՐԱ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՆԱՐԹ: Մոտ ժամանակներս Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւեր կքննարկվեն Իտալիայի եւ Ֆրանսիայի օրենսդիր մարմիններում:

Ինչպես հաղորդում է թուրքական TDN գործակալությունը, Ֆրանսիայի Սենատը բանաձեւը մտադիր է քննարկել կամ նոյեմբերի 7-ին, կամ արդեն այսօր: Գործակալության հաղորդման համաձայն, դրան մեծապես նպաստել են Ֆրանսիայի Սոցիալիստական եւ Կոմունիստական կուսակցություններից Սենատի անդամների դրական արձագանքները:

Մեծ է նաեւ Իտալիայի խորհրդարանում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւի քննարկման հավանականությունը: Ինչպես նշում են դիտորդները, Իտալիայի խորհրդարանը կարող է այդ բանաձեւը քննարկել առաջիկա օրերին՝ ներառյալ այսօր:

Բանաձեւի հեղինակ Ջանկառլո Պալիարինին համոզված է, որ մեծ է օրինագիծն ընդունելու հավանականությունը: Եթե Իտալիայի խորհրդարանն ընդունի այդ բանաձեւը, երկրի կառավարությունը պարտավորվում է ճանաչել 1915-1923 թթ. Օսմանյան Թուրքիայում Հայոց ցեղասպանության փաստը:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Ծանր կորուստներով, բայց պահպանվեց պետականությունը

Մեկ տարի առաջ Ազգային ժողովում պատահած աննախադեպ սպանդը հարցականի տակ էր դնում ոչ միայն Քոչարյան-Սարգսյան-Դեմիրճյան եռակողմ պակտով ծնունդ առած Հայաստանի նոր վարչակարգի գոյությունը, այլեւ հայոց նոր պետականության հետագա ճակատագիրը: Մինչ մենք, երկրի ներսում, անօրինակ սպանդի պատճառած ցնցման ազդեցության ներքո, սեւեռված էինք դեպքին հաջորդած դեպքերի մանրամասներով, դրսում, հատկապես Սփյուռքահոծ երկրների մայրաքաղաքներում, շունչները պահած հետեւում էին դրամատիկ զարգացումներին՝ կվերապրի՞ հայկական երիտասարդ պետականությունը, թե՞ ոչ: Բանակը չի՞ իջնի փողոցները, քաղաքացիական կռիվներ եւ անիշխանություն չե՞ն տիրի երկրում: Եվ վերջապես՝ արտաքին զինված կամ այլ կարգի միջամտություններ, անգամ ներխուժում տեղի չե՞ն ունենա:

Մեկ տարի անց ավելի սթափ հայացքով կարող ենք պատմության համար արձանագրել՝ հայկական պետականությունը դիմացավ ծանրագույն փորձությանը: Ո՞ւմ կամ ինչի՞ շնորհիվ: Այս տարվա հուլիսի 25-ին **«Ազգի»** կազմակերպած «Բռնությունը եւ ժողովրդավարությունը» թեմայով «Կլոր սեղանի» ընթացքում Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանի արտահայտած տեսակետի համաձայն, պետականությունը փրկվեց մի շարք հանգամանքների պատահական զուգադիպությամբ, իսկ ըստ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի նույն հավաքում արտահայտած կարծիքի՝ շնորհիվ իշխանության միակ կրողը մնացած հանրապետության նախագահի ճիշտ պահվածքի եւ իրարահաջորդ, սահմանադրականորեն ճշգրիտ քայլերի, որոնք ի վերջո պահպանեցին պետականության ողնաշարը, կառույցը:

Անկասկած, ճշմարիտ են երկուսն էլ: Սակայն անհրաժեշտ է չմոռանալ կարեւորագույն մի այլ հանգամանք՝ մեր ժողովրդի բնատուր պահպանողականությունը, կարեւորագույն պահերին դրսեւորած զգաստությունը, արկածախնդրություններ չհանդուրժելը:

Եվ այսօր, երբ ոգեկոչում ենք հոկտեմբերի 27-ի սպանդի զոհերի հիշատակը, վերհիշում եւ վերագնահատում նրանց վաստակը եւ ցավում նրանց կորուստը, չմոռանանք արձանագրելու, որ, այո, մեծ կորուստների գնով մեզ հավաքաբար հաջողվեց, երկրի նախագահի գլխավորությամբ, դիմանալ ծանր փորձությանը եւ պահպանել հիմնականը՝ մեր նոր պետականությունը: Չմոռանանք նաեւ, որ պետականության պահպանումը ինքնանպատակ չէ, մեզ պետք է ստեղծել բարգավաճ երկիր, որի բնակիչները իրենց եւ հաջորդ սերունդների ապագան տեսնեն այս հողի եւ այս պետության մեջ եւ հետ:

Հոկտեմբերի 27-ի զոհերի հիշատակը միայն այդպես կարելի է արժեւորել:

Քննությունը թերի է եւ իրավաբանորեն անգրագետ

Տուժողների ներկայացուցիչները նախաքննության իրավական կողմին են անդրադառնում, հարազատները՝ Գ. Ջհանգիրյանի անձին

ՄԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հոկտեմբերի 27-ի քրեական գործի քննության շուրջ վերջին ամիսներին հարաբերական անդորր էր հաստատված, քաղաքական շրջանակները դադարեցրել էին փոխադարձ մեղադրանքները՝ սպասելով տուժողների ներկայացուցիչների մասնագիտական տեսակետին: Այնուամենայնիվ, հասարակության հայտնի ու անհայտ դեմքերի միջոցով գործը հնարավորինս քաղաքականացնելու փորձերը պարբերաբար հաջորդում էին իրար՝ «Վրիժառուներ» ստորագրությամբ հայտարարությունը, «Հոկտեմբերի 27-ի» գործի վերահսկողության հանձնաժողովի ակտիվությունը, Աշոտ Մանուչարյանի «ակտիվ բացահայտումները» եւ այլն: Իհարկե, հասարակության ավելի լուրջ շրջանակը սպասում էր տուժողների ներկայացուցիչների՝ փաստաբանների խոսքին, երբ նրանք կծանոթանային քրեական գործի նյութերին:

Այսօր լրացավ հոկտեմբերի 27-ի ողբերգության տարելիցը, որը ազդարարում է նաեւ քրեական գործին ծանոթանալու ժամանակացույցի ավարտը: Չնայած տարածված լուրերին, որ տուժողների ներկայացուցիչները մամուլիասուլիսով հանրությանը կներկայացնեն իրենց տեսակետները՝ կարծես թե իրականություն չի դառնում: «Տուժողի ներկայացուցիչ լինելը շատ ավելի կաշկանդող է, քան մեղադրյալի պաշտպան լինելը», հայտնեց տուժողների ներկայացուցիչների աշխատանքը համակարգող փաստաբան Տիգրան Ջանոյանը: Պրն Ջանոյանը զերծ մնաց կասկածող հանգամանքների մասին բացատրություններ տալուց, քանի որ գործի վերաբերյալ դատողություններ անել նշանակում է չափազանց մեծ պատասխանատվություն ստանձնել: Փաստաբանները հայտնեցին, որ արդեն ծանոթացել են քրեական գործի նյութերին, սակայն դա չի նշանակում, թե ամեն ինչ յուրացրել են՝ «կարդացածը դեռեւս վերլուծել է պետք, իսկ դա ժամանակ է պահանջում»:

Տես ▸ էջ 2

Ցեղասպանության օրինագծի ձախողմանը մեծապես նպաստել է հրեական լոբբին

ԱՆԿԱՐԱ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ակշամ» թերթի տեղեկացմամբ, ԱՄՆ-ում Թուրքիայի շահերի պաշտպանության համար միջնորդող Լիվինգսթոն-Սոլոմոն-Սոլարզ ձեռնարկությունների խմբի նախագահ Բոբ Լիվինգսթոնը հայտարարել է, որ հանրապետական թեկնածու Ջորջ Բուշը նախագահական ընտրություններում հաղթանակ տանելու դեպքում կաշխատի հայ եւ թուրք ժողովուրդներին հաշտեցնելու ուղղությամբ: Թերթը նաեւ գրում է, որ հրեական լոբբին մեծ ներդրում ունեցավ օրինագծի ձախողման գործում: Այդ լոբբիի անդամներից մեկը՝ Ջերալդ Սոլոմոնը, ըստ թուրքական թերթի, Անկարայից ամեն տարի ստանում է շուրջ 2,5 մլն. ԱՄՆ դոլար Թուրքիայի լոբբինգի իրականացման համար:

Ռոգանը զայրացած է Քլինթոնի վարչակազմի վրա

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ կոնգրեսական, հանրապետական Ջեյմս Ռոգանը հայտարարել է, որ շարունակելու է պայքարը Հայոց ցեղասպանության օրինագծի հաստատման համար: Նշելով, որ Ներկայացուցիչների պալատի խոսնակ Դենիս Հասթերթի կողմից օրինագծի տապալման քայլն ունի քաղաքական տրամաբանություն՝ նա ավելացրել է, թե «որքան շատ եմ ես մտածում այս մասին, այնքան ավելի եմ զայրույթով լցվում Քլինթոնի վարչակազմի նկատմամբ»: Ըստ Ռոգանի, Քլինթոնը խաղաց Հասթերթի հայրենասիրական զգացումների վրա՝ հայտարարելով, որ եթե օրինագիծը հաստատվեր, նրա ձեռքերին կծանրանար ամերիկացի ծառայողական անձնակազմի արյունը: Դեմոկրատական Ադամ Շիֆն իր ելույթում մեկնաբանելով Ռոգանի հայտարարությունն, ասել է, որ կիսում է Ռոգանի զայրույթը: «Դա իսկապես մեծ դժբախտություն է: Ջիմը 4 տարի սպասել էր հայկական օրինագիծը քվեարկության դնելուն», ասել է Շիֆը:

ՍԲ. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Նշանակվեց Գերագույն հոգեւոր խորհրդի նոր կազմը

Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի բարձր տնօրինությամբ նշանակվել է Գերագույն հոգեւոր խորհրդի նոր կազմը: Այս մասին հայտնեցին Մայր աթոռի տեղեկատվության համակարգից:

Ի պաշտոնե Գերագույն հոգեւոր խորհուրդը նախագահում է Ամենայն հայոց կաթողիկոսը, խորհրդի ատենապետներ են Երուսաղեմի Հայոց պատրիարք Թորգոմ արք. Մանուկյանը եւ Կոստանդնուպոլսի Հայոց պատրիարք Մեսրոպ արք. Մութաֆյանը:

Գերագույն հոգեւոր խորհրդի կազմում ընդգրկված են՝

1. Զավեն արք. Չինչինյան
2. Վաչե արք. Հովսեփյան
3. Գյուտ արք. Նագգաշյան
4. Աղան արք. Պալիոզյան
5. Մեսրոպ արք. Գրիգորյան
6. Պարգեւ արք. Մարտիրոսյան
7. Գիսակ արք. Մուրադյան
8. Խաժակ արք. Պարսամյան
9. Հովնան արք. Տերտերյան
10. Եզնիկ եպս. Պետրոսյան
11. Սեպուհ եպս. Չուլջյան
12. Նավասարդ եպս. Կճոյան
13. Փառեն եպս. Ավետիքյան
14. Ակադեմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարյան
15. Պրոֆեսոր Ռաֆայել Պապայան
16. Տիար Ագատ Բոզոյան
17. Տիար Էդուարդ Ժամկոչյան

Վեհափառ հայրապետի նախագահությամբ Գերագույն հոգեւոր խորհուրդը նոր կազմով իր անդրանիկ նիստը կգումարի նոյեմբերի 6-7-ը:

Մամուլը դեռեւս չի վերլուծել «հոկտեմբերի 27-ի» պատճառները

Հոկտեմբերի 26-ին Երեւանում շարունակվում էր «Լրագրողները ընդդեմ ահաբեկչության եւ բռնությունների» երկօրյա միջազգային խորհրդաժողովը, որի առանցքում 99 թ. հոկտեմբերի 27-ին խորհրդարանում տեղի ունեցած ահաբեկչությունն էր: Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանի տպավորությամբ, լրագրողներն ավելի շատ տեղի ունեցածի մասին են խոսում, քան նախադրյալները կանխելու: ՍԴ նախագահը մամուլին կանխարգելիչ դեր վերագրեց, իսկ երեւույթը կանխելու հիմնական գործոնն ահաբեկչության պատճառների ուսումնասիրությունն է, որը բացակայում է հայկական մամուլից: Պրն Հարությունյանի ելույթից կարելի էր դատել, որ նրան չէր գոհացրել 27-ի դեպքերի լուսաբանումը՝ «ճշմարիտ արտացոլում չկար, որովհետեւ անկախ մամուլ չկար»:

«Հոկտեմբերի 27-ի դեպքերի եւ հաջորդած իրադարձությունների արտացոլումը հայկական մամուլում» թեմայով իր զեկուցում Ավետիք Իշխանյանը հիմնական ուշադրությունը սեւեռել էր հոկտեմբերի 27-ից հետո բանակների բաժանված լրագրողների «քարկոծումներին»: Զեկույցն ամբողջությամբ չէր արտացոլում մամուլի հրապարակումները: Ըստ զեկուցողի, լրագրողների մի խումբն անվերապահորեն վստահում էր քննչական խմբին եւ պաշտպանում բոլոր այն քայլերը, որոնք կատարում էր նախաքննական մարմինը: Նկատել էր, որ ընդդիմադիր որոշ թերթեր միայն քննության ավարտին հայտնեցին, որ մեղադրյալների պաշտպաններն անազնիվ մղումներ են ունեցել: Սակայն չէր նկատել, որ «Ազգը» քննության սկզբից եւեթ դեմ գնալով այն տեսակետին, թե ահաբեկիչներն արժանի չեն պաշտպան ունենալու, գրեց, թե հենց նրանց է պետք պաշտպանել լավագույն մասնագետներով, որպեսզի քննությունը խոտոր ճանապարհով չընթանա: Ա. Իշխանյանի կարծիքով, թերթերից անհամեմատ չեզոք դիրքում են գտնվել «Գոլոս Արմենիին» եւ «Նովոյե վրեմյան»: Նա նույնպես պնդեց, որ ահաբեկչությունը ծնող պատճառների մասին լուրջ վերլուծություններ չեղան նաեւ այն մտավախությամբ, որ նրանց կմեղադրեն այս կամ այն խմբի շահերը պաշտպանելու մեջ, եւ այդ վախն այսօր էլ հաղթահարված չէ:

Ժուռնալիստների միությունների միջազգային համադաշնության նախագահ Աշոտ Զավագյանը ներկայացրեց 27-ի դեպքերի լուսաբանումը արտասահմանյան մամուլում: Առաջին տպավորությամբ գրված նյութերում ռուսական մամուլը վարկածների կանխատեսում էր արել՝ հնարավոր է ԱՄՆ-ի «ձեռքի գործն» է, մեկ այլ տարբերակով՝ հնարավոր է Ռուսաստանի հատուկ ծառայությունների գործն է, հաջորդը՝ Հայաստանի իշխանություններն են թիկունքում եւ այլն:

Զեկույցներից մեկը, որի հեղինակը Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնի փորձագետ Աղասի Թադեւոսյանն է, անդրադարձավ Հայաստանում ահաբեկչության հասարակական արմատներին: Ըստ զեկուցողի, արմատները սկիզբ են առնում 1990-ական թթ.-ից, երբ «ասֆալտի ֆիդայիներ» անվանումով զինված խմբավորումները վախի մթնոլորտում էին պահում բնակչությանը, բռնությունների էին ենթարկում մարդկանց:

90-92 թթ. ահաբեկչությունն արմատախիլ անելու փոխարեն ավելի ամրապնդվեց այս անգամ իշխանությունների որոշակի խմբավորումների շահերը պաշտպանելու համար: Հիշեցրեց ուժային կառույցների ամրապնդումը, ՆԳ նախարարի կողմից բանդիտական խմբերի ձեւավորումը եւ նրանց ահաբեկչական գործողությունները, որոնց համար ներկայումս պատասխանատվության են ենթարկվում: 95 թ. օպերայի բակում ժողովրդի վրա հարձակումը, գնդապետների գործը, բռնությունների գործադրումով Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին երկրորդ անգամ իշխանության ղեկին պահելը:

Աղասի Թադեւոսյանը հայտնեց, որ 98 թ., հանձինս երկրապահների, նոր ռեժիմի ձեւավորման իրական վտանգ էր ստեղծվել, որն ամրապնդվեց 99 թ. խորհրդարանական ընտրություններով: Հոկտեմբերի 27-ից հետո կրկին ուժայինների ակտիվացում էր նկատվում: Ռ. Քոչարյանի շնորհիվ բանակի ներգործությունը չեզոքացվեց, եւ ահաբեկչական մթնոլորտը զգալիորեն կանխվեց: «Հիմա քաղաքական դաշտը նկատելիորեն ձեւավորվել է», եզրափակեց փորձագետը:

Ս. Պ.

ՄՈՍԿՎԱ

Գեներալ Սահակ Կարապետյանը՝ ՌԴ գլխավոր դատախազի լիազոր ներկայացուցիչ

ՌԴ գլխավոր դատախազի ավագ օգնական, արդարադատության երրորդ կարգի պետխորհրդատու, Ռուսաստանի վաստակավոր իրավաբան, վերջերս գեներալի կոչում ստացած Սահակ Կարապետյանը օրերս ներկայացվեց գլխավոր դատախազ Ուստինովին, Պետդումային եւ Դաշնային խորհրդին:

Գլխավոր դատախազի լիազոր ներկայացուցչի պաշտոն նախկինում չկար: Կարապետյանը ժամանակին պատգամավորությունից հրաժարվեց գլխավոր դատախազության իրավական բաժնի պետի պաշտոնում աշխատելու համար: Նա 40 տարեկան է, Ռոստովի մարզից, Ռոստովի պետական համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետի շրջանավարտ: Աշխատել է Ռոստովի մարզի դատախազությունում՝ իբրեւ քննիչ, ապա եւ՝ բաժնի վարիչ:

1995 թ. «Յաբլոկո» խմբակցության ցուցակով ընտրվել է Պետդումայի պատգամավոր: Ամուսնացած է, ունի երկու երեխա՝ տղա եւ աղջիկ:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ,
Մոսկվա

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԵՄԻՆԱՐ

Ի՞նչն է խոչընդոտում ներդրումներին

Հայաստանում ներդրումներին խանգարող վարչարարական խոչընդոտներին էր նվիրված ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարության նախաձեռնությամբ երեկ տեղի ունեցած միջազգային սեմինարը, որին ներկա էին միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, Հայաստանում հավատարմագրված դիվանագետներ, գործարարներ: Մինչ այդ, նախարարության խնդրանքով, Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի եւ Համաշխարհային բանկի մասնագիտացված կառույցի օտարերկրյա ներդրումների խորհրդատվական ծառայության կողմից 1999 թ. նոյեմբերին իրականացվել էին այդ ոլորտին վերաբերող ուսումնասիրություններ: Դրանց արդյունքում հիմնական եզրակացությունն այն է, որ Հայաստանում ներդրումներին հիմնականում խոչընդոտում է վարչարարությունը: Այսինքն՝ օրենքները կան, բայց չեն կիրառվում եւ պետական ծառայողը դրանք ըստ իր հայեցողության մեկնաբանելու առիթ է ունենում: Կան հոգեբանական խնդիրները, մասնավորապես հասարակության պատրաստվածությունը ներդրումներին: Գլխավոր խոչընդոտ համարվեց մեր պետական ապարատում դեռեւս բացակայող մոտեցումը, ըստ որի պետական կառուցվածքները ծառայություններ մատուցելու, այլ ոչ թե խնդիրներ ստեղծելու համար են: Արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար Կարեն Ճեշմարիտյանի բնորոշմամբ՝ խոչընդոտները մեր մեջ պետք է փնտրենք:

Հուսանք, որ նախարարը եւ նախարարությունն այդպիսի մոտեցման առաջին օրինակը կտան, իսկ սեմինարում քննարկումների եւ մինչ այդ կատարված ուսումնասիրությունների արդյունքում կառավարությանը կներկայացվի կոնկրետ միջոցառումների պլան՝ ներդրումներին խոչընդոտող գործոնների վերացման մասին:

Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Քննությունը թերի է եւ իրավաբանորեն անգրագետ

Սկիզբը էջ 1

Նախաքննության վերաբերյալ միակ անվիճելի տեսակետն առայժմ այն է, որ քննչական խումբը թերի, իրավաբանորեն անգրագետ քննություն է կատարել, նյութերն անընթեռնելի են ու հակասական: Անձի ցուցմունքներում բացակայում է տրամաբանական կապը եւ այդ ամենը խճճվել է քրեական գործի 42 հատորներում: Առավել հետաքրքրականն է փաստաբաններից մեկի այն տեսակետը, որ ամբողջը կարելի էր ամփոփել 15 հատորում՝ մնացյալը զուտ խճճում եւ ուռճացնում է քննչական խմբի աշխատանքը եւ վերջ, սակայն շտկելու ելքեր չեն տեսնում: Ժամանակ տրամադրելն արդեն անհնարին է, քանի որ լրանում է մեղադրյալների նախնական կալանքի տակ գտնվելու մեկ տարին:

Իրավաբանական շրջանակը ցանկացած պարագայում միակ ելքը տեսնում է նրանում, որ անկախ քրեական գործի վերաբերյալ տուժողների ու նրանց ներկայացուցիչների ունեցած վերաբերմունքից եւ ասելիից, միջնորդություններ եւ այլն, գործը պետք է հանձնել դատարանին: Մնացյալ հարցերը կորոշեն մինչեւ դատաքննությունն սկսվելը: Իրավաբանները համոզված են նաեւ, որ մինչեւ դատաքննությունը ցանկացած միջնորդության էական փոփոխություն չի մտցնի քրեական գործում, որովհետեւ դատարանը գործը քննում է այն շրջանակում, ինչպես նախաքննական մարմինը հանձնել է նրան: Այսինքն, տուժողների կամ որոշակի անձանց միջնորդավորված դժգոհությունները, որ նախկին մեղադրյալների նկատմամբ հարուցված քրեական գործերը պետք է կարճվեին ոչ թե նախաքննության ընթացքում, այլ՝ դատարանով արդարացվելուց հետո, այլեւս հնարավոր չէ շտկել: Բացառությամբ մի դեպքի, եթե մայր գործից առանձնացված մասերով քննության ընթացքում անհրաժեշտություն առաջանա նրանց անդրադառնալ: Սակայն, լավատեղյակները պնդում են, որ քննչական խումբը անջատված մասերով ոչինչ կամ գրեթե ոչինչ չի անում:

Նկատելի է, որ տուժողների ներկայացուցիչների կցկտուր, զգուշավոր արտահայտությունները քննության միայն իրավական կողմին են վերաբերում: Կասկած չկա, որ նրանց բացախոսությունը պայմանավորված է հենց տուժողների վերաբերմունքով՝ ինչքա՞ն եւ ի՞նչ կթույլատրվի ասել: «Միասնության» առաջնորդների հարազատների վերջին ելույթներում շեշտվում է կազմակերպիչների գոյությունը, բայց ոչ ահաբեկչության, հեղաշրջման կազմակերպիչների: Նախկին վարչապետ Արամ Սարգսյանը հայտարարեց, որ Գագիկ Ջհանգիրյանին չեն վստահում՝ երբվանի՞ց, ինչո՞ւ, բացատրություններ չեն տրվում: Մեր ունեցած տեղեկություններով, չվստահելով հանդերձ, նրանք մինչեւ օրս վերաբերմունք չեն արտահայտել պաշտոնական շրջանակում՝ շարունակի՞ Գ. Ջհանգիրյանը պաշտոնավարել եւ հոկտեմբերի 27-ի գործի նախաքննությունը ղեկավարել: Ի դեպ, պրն Ջհանգիրյանը կրկին ճշգրտել է կատարվածին իր մոտեցումը՝ սկզբնական շրջանում այն ահաբեկչական ակտ էր, առ ժամանակ հետո՝ հեղաշրջման փորձ, վերջում՝ կրկին ահաբեկչություն: Մինչդեռ, Կարեն Դեմիրճյանի այրին այսօր է պնդում, որ հեղաշրջումը նույն ուժերի (ո՞ր) կողմից դեռեւս շարունակվում է:

Անուններ չեն տրվում, բացատրություններից զերծ են մնում՝ օդում կախված կասկածը փարատելու կամ՝ գուցե ամրապնդելու՞ համար: Արտաքին վարկածի մասին խոսակցությունները ներկայումս ավելի են շրջանառվում, քան նախաքննության սկզբում: Մեզ նույնպես հետաքրքրում է, թե արտաքին ի՞նչ վարկածներ է քննել քննչական խումբը եւ ինչպե՞ս են հերքվել դրանք: Այս հարցի պատասխանն ավելի քան հետաքրքիր է՝ տուժողների ներկայացուցիչներից մեկը հայտնեց, որ գործում ընդհանրապես վարկածներ չկան:

Ահա այսպես, հոկտեմբերի 27-ի գործի նախաքննությունն սկսվեց քննչական խմբի ղեկավարի նկատմամբ հասարակության մի զգալի մասի անվստահությամբ եւ տուժողների հարազատների լիակատար վստահությամբ: Ավարտվեց բոլորի անվստահությամբ եւ մի մասի խորացող կասկածներով՝ անշուշտ ինչ-որ ուժեր էին ղեկավարում ահաբեկիչներին:

ԵՐԵՎԱՆ

Ուսանողների բողոքի ցույց ԱՄՆ դեսպանատան մոտ

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՅԴ «Նիկոլ Աղբալյան» ուսանողական միությունը հոկտեմբերի 26-ին, ժամը 13-ին Երեւանի պետական եւ ճարտարագիտական համալսարաններից սկսեց բողոքի քայլերթ դեպի ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանատուն: Ինչպես նշեց միության անդամ Գայանե Մանուկյանը, բողոքի երթն ուղղված է հոկտեմբերի 19-ին Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի քննարկումը ԱՄՆ Կոնգրեսի օրակարգից հանելու դեմ:

«Թուրքական վտանգը ամերիկյան անվտանգության խորհրդում», «Ամերիկյան դեմոկրատիան տեղի տվեց թուրքական սպառնալիքին» եւ այլ պաստառներով քայլերթի մասնակիցները, բաժանելով «Նիկոլ Աղբալյան» ուսանողական միության պատրաստած թռուցիկները, որոնցում բոլորին կոչ էր արվում մասնակցել երթին, շարժվեցին դեպի ԱՄՆ դեսպանատուն:

Քայլերթի մասնակիցները հայ երիտասարդության անունից նամակ էին պատրաստել ԱՄՆ Ներկայացուցիչների պալատի նախագահ Դեննիս Հասթերթի անունով, որտեղ ասված է, որ հայ ժողովուրդը խոր մտահոգությամբ է ընդունել Կոնգրեսում Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ բանաձեւի կասեցումը:

Նամակը հանձնվեց Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Մայքլ Լեմոնին, որը խոստացավ անձամբ ուղարկել ԱՄՆ Ներկայացուցիչների պալատի նախագահին:

Ինչպես հայտարարեցին ելույթ ունեցողները, հայերը թուրքերի հետ կարող են քննարկել միայն ցեղասպանության հատուցման հարցը: Երթի մասնակիցներն այրեցին Թուրքիայի պետական դրոշը:

Վարդան Վարդապետյանը չի ազատվել պաշտոնից

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 25-ին «Երեւանի քաղաքապետարանում կառուցվածքային բարեփոխումներին զուգահեռ իրականացվել են կադրային փոփոխություններ» վերտառությամբ լուրում թյուրիմացաբար նշվել է, որ Երեւանի քաղաքապետի տեղակալ Վարդան Վարդապետյանը ազատվել է աշխատանքից: Պրն. Վարդապետյանը շարունակում է զբաղեցնել քաղաքապետի տեղակալի պաշտոնը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ժ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէնութիւն / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Դարձյալ բյուջեն եւ ՀԴՄ-ների տեղադրումը քննարկվեցին կառավարության երեկվա նիստում

ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը նախօրեին տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսից հետո երեկ եւս լրագրողների ուշադրության կենտրոնում էր: Նրա կողմից կառավարության նիստի քննարկմանն էին ներկայացվել 2000 թ. բյուջեում փոփոխություններ կատարելու եւ 2001 թ. բյուջեի մասին օրենքների նախագծերը: Խոսելով առաջին փաստաթղթի մասին, նախարարը հիմնականում կրկնեց ասուլիսում հրապարակած բյուջեի ծախսային մասի կրճատումների ցուցանիշների սյուները: Ըստ այդմ, նա կարեւորեց այն փաստը, որ աշխատավարձերի, թոշակների եւ նպաստների մասով որեւէ կրճատում չի նախատեսվում եւ ամեն ինչ կարվի, որպեսզի դրանք մարվեն այս տարի: Իսկ կրճատվող 9 մլրդ դրամի մեջ ընդգրկվելու են հիմնականում կապիտալ շինարարությունը՝ 1,1 մլրդ դրամ, արտասահմանյան վարկերի ծրագրերին կառավարության համաֆինանսավորումը՝ 900 մլն դրամ եւ ապրանքատեսակների եւ ծառայությունների գնումները՝ 5,9 մլրդ դրամ: Լեւոն Բարխուդարյանն այս կրճատումը դասական իմաստով սեկվեստր չհամարեց, քանզի չստացած եկամուտներին համապատասխան կրճատումներ չեն կատարվել: Չնայած մոտ 62 մլրդ դրամ փոխանցվել է հաջորդ տարվա բյուջեին, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարը ընդհանուր առմամբ լավատեսորեն էր տրամադրված: Նման տրամադրվածությունը նա բացատրեց Հայաստանի տնտեսությունում արձանագրված դրական միտումներով եւ նշեց, որ երկրի զարգացումը միայն բյուջեով չի բնորոշվում: Դրա համար անհրաժեշտ է, որ աճեն գործարար ակտիվությունը, մակրոտնտեսական ցուցանիշները, մասնավոր հատվածը եւ այլն: Իսկ 2001 թ. բյուջեն արդեն կազմվել է այնպես, որ մարվեն բոլոր նախորդ պարտքերը եւ հետագա տարիների բյուջեները լինեն առանց պարտքերի: Դժվար է ասել, թե որքանով կարդարանան նախարարի լավատեսական կանխատեսումները, քանզի 2001 թ. բյուջեի դեֆիցիտն ավելի մեծ է լինելու՝ 95 մլրդ դրամ, եւ դրա մի մասի ծածկման համար դարձյալ սպասելու ենք միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների վարկերին: Այդուհանդերձ, կառավարությունը երեկվա նիստում հավանություն տվեց ինչպես այս տարվա բյուջեի կրճատմանը, այնպես էլ 2001 թ. բյուջեի ընդհանուր դրույթներին: Այժմ հերթը Ազգային ժողովինն է, որտեղ այս հարցերի շուրջ քննարկումները կսկսվեն նոյեմբերի 1-ից: Կառավարության երեկվա նիստում քննարկվեց նաեւ վերջին ա-

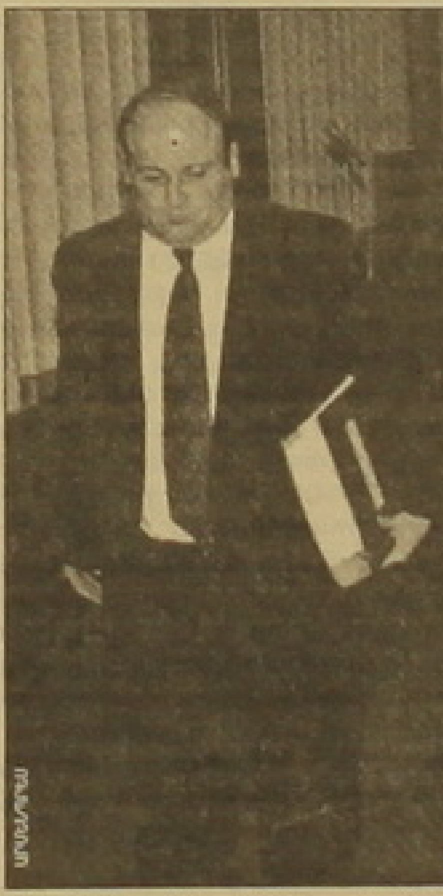

միսների ամենավիճելի, բողոքների ու տարակարծությունների առիթ տված առեւտրի փոքր օբյեկտներում ՀԴՄ-ների տեղադրման հարցը: Հիշեցնենք, որ նախօրեին այս առթիվ ստեղծված կառավարական հանձնաժողովն արդեն ներկայացրել էր առաջարկ, համաձայն որի վերոնշյալ որոշ օբյեկտներում ՀԴՄ-ների տեղադրումը փաստորեն հետաձգվում է եւս մեկ տարով՝ մինչեւ 2002 թ. հունվարի 1-ը: Առավել մանրամասն տեղեկություններ այդ առթիվ տվեց ՀՀ պետեկամուտների փոխնախարար Արմեն Ալավերդյանը (նախարար Գագիկ Պողոսյանը ներկա էր միայն առավոտյան նիստին): Նա հայտնեց, որ որոշումը կառավարությունը համարում է ոչ վերջնական: Համաձայն դրա, Երեւան քաղաքի տոնավաճառներից դուրս գտնվող մինչեւ 7 քմ տարածք ունեցող կրպակներում ՀԴՄ-ների տեղադրումը հետաձգվելու է մինչեւ վերոնշյալ 2002 թ. հունվարի 1-ը նկատի ունենալով դրանց ձեռքբերման եւ շահագործման խնդիրները: Տոնավաճառներում առկա կրպակներին դա չի վերաբերում: 7 քմ-ից ավելի տարածք ունեցող կրպակներում ՀԴՄ-ները պետք է տեղադրվեն նոյեմբերի 1-ից: Մարզկենտրոններում եւ այլ քաղաքներում մինչեւ 10 քմ տարածք ունեցող կրպակները ՀԴՄ-ները կներդնեն դարձյալ 2002 թ. հունվարի 1-ից, իսկ դրանցից ավելի տարածք ունեցողները՝ նոյեմբերի 1-ից: Գյուղական վայրերում առանց տարածքի սահմանափակման դրանց ներդրումը եւս կհետաձգվի մինչեւ 2002 թ. հունվարի 1-ը: Կառավարության որոշման կետերից մեկով այս որոշումը տարածվում է միայն այս պահին գրանցված մինչեւ 7 եւ 10 քմ տարածք ունեցող կրպակների վրա, որպեսզի առեւտրի օբյեկտներում վերաձեւումներ չկատարվեն: Իսկ այսուհետ ստեղծվող այդպիսի տարածք ունեցող կրպակները պետք է տեղադրեն ՀԴՄ-ներ: Քանզի որեւէ լուրջ հիմնավորում ՀԴՄ-ների տեղադրման դեմ, բացի դրանց ձեռքբերման գնից եւ շահագործման խնդրից, փաստորեն գոյություն չունի, կառավարությունը որոշել է ՀԴՄ-ների ձեռքբերման համար արտոնություններ եւ զեղչերի համակարգ առաջարկել այդ տնտեսվարողներին: Չնայած այս որոշմամբ կառավարությունը կարծես թե փոխզիջումային ճանապարհով է գնացել, սակայն դա ավելի շատ նման է որդեգրած սկզբունքներից թեկուզ մասամբ նահանջի, ինչին առաջիկայում հանգամանորեն կանդրադառնանք:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Խորհրդարանական ուժերը պատասխանների որոնման ոլորաններում

Մանուչարյանի օյինբազությունների հետեւանքները

Աշոտ Մանուչարյանը երեւի հաջողությունից շնչահեղձ լինի, երբ իմանա, որ հոկտեմբերի 27-ի նախօրեին իր նետած խայծն այժմ կուլ են տալիս ոչ միայն արտախորհրդարանական ուժերը: Պարզ էր, որ ողբերգության շուրջ շահարկումներ լինելու էին՝ կապված նախաձեռնության ծագման հետ հատկապես այն բանից հետո, երբ Մանուչարյանի նետած գնդակը հաջողությամբ ընդունեց նախկին վարչապետ Արամ Սարգսյանը եւ իր հերթին նետեց ԱԺ ճաղերից ներս:

Ինչեւէ, շահարկումները սկսվել են Գոբլի պլանի կամ, այսպես կոչված, Մեղրու հարցի ենթատեքստով, որի շուրջ խորհրդարանում դիրքորոշումները միանշանակ չեն: Արտաշես Գեղամյանը խորապես համոզված է, որ ե՛ւ Մանուչարյանի, ե՛ւ Ա. Սարգսյանի խոսքերում տրամաբանություն կա, ու պետք է լսել նրանց: ՀԿԿ-ական Գագիկ Թադեւոսյանը պաշտպանում է այս տեսակետն իր համար շատ պարզ բացատրությամբ՝ Մեղրին փոխանակելու վտանգը կախված է մեր գլխին, հակառակ դեպքում ինչո՞ւ հոկտեմբերի 27-ի գործը չի բացահայտվում: Եվ մինչ Գեղամյանը նորի հիմքում արտաքին տնտեսական շահեր է տեսնում, Թադեւոսյանը քաղաքական է համարում, որ նպատակ ուներ փոխել երկրի քաղաքական պատկերը, ասպարեզից հեռացնել երկու հզոր գործիչներին, վերահաստատել այդ ընթացքում մերժվող Մեղրու տարբերակը եւ տապալել կոռուպցիայի դեմ սկսված պայքարը: Ակնհայտորեն երկու գործիչներն էլ հարցերի պատասխանը փորձում են Արեւմուտքի անվտանգության ծառայությունների շրջանակներում փնտրել, որին Ֆիլարետ Բերիկյանը համաձայնել չի կարող: Նա աբսուրդ է համարում Մեղրին 27-ի դեպքերի հետ կապելու տարածված վարկածը, իսկ դրա հեղինակներին տեսնում է տրամագծորեն հակառակ ճամբարում: Սակայն այդպես էլ պարզ չդարձավ՝ նա նկատի ուներ ռուսակա՞ն կողմը, թե՞ հայկական: Այսուհանդերձ, վերոհիշյալ ուժերն այդպես էլ նկատի չառան, որ սկսված «ակցիան» փաստական որեւէ հիմքից զուրկ է, իսկ նույն Աշոտ Մանուչարյանը, որի «լրջությունն ու համարձակությունը» վկայակոչող այս ուժերն անընդհատ մեջբերում էին, նույնպիսի հաջողությամբ է խուսափում իրավապահ մարմինների հետ գործ ունենալուց, որպիսի քանակությամբ մեղադրանքներ է շպրտում: Թերեւս դա նկատի ուներ ՀՅԴ բանախոս Արմեն Ռուստամյանը, երբ հպանցիկ այդ հայտարարություններին անդրադառնալով նշում էր, որ չնայած նման տարբերակ, իրոք, դրվել է կլոր սեղանին, սակայն ո՛չ երկրի նախագահը, ո՛չ էլ նախատեսված առաջնորդները չեն ընդունել: Իսկ ՀՅԴ-ի կարծիքը միանշանակ էր. «Մենք հայկական հողերը հայկական տարածքների հետ չենք փոխում»: Այլ խնդիր է, որ իրենք հոկտեմբերի 27-ի ետեւում այլ աշխարհաքաղաքական շահեր հետապնդող ուժեր են տեսնում:

Խորհրդարանային մյուս ուժերն անկողմնակալ դիրքորոշում էին որդեգրել, որը, կարճ ասած, նշանակում էր՝ «կապրենք, կտեսնենք»: Թեեւ «երկրապահը», ինչպես Մյասնիկ Մալխասյանն արտահայտվեց, «տեր է կանգնելու» գործի բացահայտմանը, սակայն որեւէ վարկած առաջ քաշելուց կամ հոկտեմբերի 27-ի գործի նախաձեռնությանը գնահատական տալուց «Հայաստան» խումբը ձեռնպահ մնաց: Սակայն թերահավատությունն, այնուամենայնիվ, նկատելի էր, քանի որ բանախոսը վկայակոչում էր ժողովրդի հավատի կորուստը իրավապահ մարմինների օբյեկտիվության հանդեպ: Նույն կեցվածքն ընդունած «Կայունություն» ուղղված «Ազգի» հարցմանը, թե «ինչո՞ւ Մեղրի-հոկտեմբերի 27 կապի մասին առավել ակտիվորեն խոսակցությունները սկսվեցին հենց այս ժամանակահատվածում, Կարեն Կարապետյանն ասաց, թե չի բացառվում 27-ի գործից քաղաքական դիվիդենտներ շահելու որոշ ուժերի դիտավորությունը, որը, սակայն, ամենաքիչը անպարկեշտ է՝ այդպիսի խոցելի դաշտ ունենալու պարագայում, ինչպիսին սոցիալ-տնտեսական ոլորտն է: Այսուհանդերձ, բացի ՀԺԿ անդամ Գրիգոր Հարությունյանից, մյուսները նպատակահարմար են համարում ծավալված խնդիրը հստակեցնելու նպատակով ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելու կամ Մանուչարյանի հայտարարությունների հիմնավորությունը բացահայտելու նպատակով պետաիրավական մշտական հանձնաժողովում աշխատանքներ տանելու գաղափարը, որը առաջ էր եկել հենց խորհրդարանում: Պրն Հարությունյանին, չգիտես ինչու, տարակուսանք է պատճառում նման նախաձեռնության նպատակահարմարությունն այն դեպքում, երբ էներգետիկ չարաշահումները բացահայտելու նպատակով ստեղծված ժամանակավոր հանձնաժողովն արդյունքներ ունեցավ:

Հոկտեմբերի 27-ի գործով նախաձեռնությունն, անշուշտ, բազմակողմանի խորքին եւ մութ ճանապարհ է անցնում: Սակայն շահարկման առարկան ոչ թե գործի բացահայտման դանդաղումն է դարձել, այլ անհիմն հայտարարությունները, նախագահի կողմից նախաձեռնությանը չտրամադրված ինչ-որ վարկածների հավանականությունը:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«Ավելի լավ է մոմ վառել, քան թե խավարը անիծել»

Կոչ է անում հնդկահայ գործարար Հովսեփ Սեֆերյանը եւ հորդորում սփյուռքի գործարարներին՝ ներդրումներ կատարել հայրենիքում

Անցյալ տարվա սեպտեմբերին Երեւանում տեղի ունեցած Հայաստան-Սփյուռք համահայկական համաժողովի արդյունքներից մեկը Հայ գործարարների ընկերության (Armenian Business Corporation-ABC) ստեղծումն էր: Ընկերության նախագահ, հնդկահայ գործարար Հովսեփ Սեֆերյանը այդ առիթով հրավիրած մամլո ասուլիսում հայտարարեց, որ Հայաստանն անկախությունից ի վեր, ի դեմս վարչապետ Վազգեն Սարգսյանի, չի ունեցել այդպիսի հզոր վարչապետ, ինչպես նաեւ չի ունեցել բիզնեսի համար նման բարենպաստ մթնոլորտ ու կոչ էր անում մյուս գործարարներին առանց վարանելու գալ Հայաստան՝ ներդրումներ կատարելու: Երեկ, ուղիղ մեկ տարի անց, երբ Վ. Սարգսյանն այլեւս չկա, իսկ հայաստանյան մթնոլորտի մասին հնչում են ամենեւին ոչ բարենպաստ կարծիքներ, ժուռնալիստների միության նույն սրահում պրն Սեֆերյանը հրավիրել էր լրագրողներին՝ հայտարարելու, որ, այո՛, հոկտեմբերի 27-ի ողբերգությունից հետո այլեւս այդպիսի մթնոլորտ չկա, սակայն, ինչքան ասենք գործ չկա, շուկա չկա, հետեւ ճանապարհներ չկան, լույսի փող չկա, բարոյականություն չկա եւ այդպես «չկա»-ների մի ամբողջ շարք, որոնք ավելի խավար են դարձնում հայաստանյան առանց այն էլ խավար իրականությունը: «Հիվանդին դեղ է հարկավոր», ասում է պրն Սեֆերյանը եւ կոչ անում ամեն մի հայի ոչ թե խավարն անիծել, այլ մոմ վառել: Ընդհանրապես պրն Սեֆերյանի ելույթը ավելի շատ հուզական բնույթի էր, համեմատություններով ու բնորոշումներով հարուստ, սակայն զերծ չէր նաեւ գործնական նորություններից ու առաջարկներից:

Տեղեկացրեց, որ ստեղծվել են արդեն տարբեր ոլորտների 8 համատեղ ձեռնարկություններ՝ «Այբ, Բեն, Գիմ» խորհրդանշական անուններով, մի քանի տասնյակ ձեռնարկներ էլ ընթացքի մեջ են: Մասնավորապես, բավականին մեծ ծավալի ներդրումներ են կատարվել գյուղատնտեսության մեջ: Ստեղծվել են «ԱԲԳ Ագրո» եւ «ԱԲԳ սերմնաբուծական» ՀՁ-ներ, որոնք պետք է զբաղվեն որակյալ սերմերի ներկրմամբ, մշակությամբ ու բազմացմամբ: Արդեն իսկ Սյունիքի մարզի Նորավանի տարածքում կատարվել են աշնանացան ու գարնանացան ցորենի, գարու ու հաճարի ցանքեր, իսկ Արմավիրում՝ եգիպտացորենի: Բանակցություններ են տարվում եվրոպական «SOLANA» ֆիրմայի հետ՝ կարտոֆիլի սերմացու ձեռքբերելու համար, որի արդյունքում Հայաստան կներկրվի ոչ միայն որակյալ սերմացու, այլեւ կարտահանվի Վրաստան: Գյուղմթերքների իրացման համար ստեղծվել է «ԱԲԳ Ներարտ» ձեռնարկությունը: Էջմիածնում շուտով կգործի «ԱԲԳ Չիպսը», որն արտադրելու է բազմազան չիպսեր ու կազմակերպելու է դրանց արտահանումը: Գեղարքունիքի մարզի «Անի» ՍՊԸ-ի հետ համագործակցությամբ արտադրվելու է կարտոֆիլի օսլա եւ չիչխանի կիսել, որի առաջին նմուշները բաժանվեցին ասուլիսի մասնակիցներին, ինչպես նաեւ ցուցադրվեց «ԱԲԳ փայտածուխի» արտադրած փայտածուխի սալիկի առաջին նմուշը: Ընդհանրապես, «ԱԲԳ» ձեռնարկություններն ունեն աշխարհագրական լայն դիապազոն. Շիրակի մարզում ստեղծվել է «ԱԲԳ Շիրակը», որը կզբաղվի էներգակիրների մեծածախ առեւտրով, Արարատի մարզում՝ «ԱԲԳ Բարիքը», որն արտադրում է ջիր, Երեւանում՝ «ԱԲԳ Սաքը», որն արտադրելու է հրակայուն կղմինդր:

Երեկվա կարեւոր նորություններից մեկը նաեւ ԱԲԳ ընկերության բաժնետոմսերի թողարկումն է: Դրանք ունեն 5 հազար դրամ անվանական արժեք եւ պաշտպանված են ՀՀ կենտրոնական դեպոզիտարիայի համապատասխան կանոնակարգերով: Թողարկված է 32 հազար բաժնետոմս, 8000-ից ավելին արդեն վաճառվել է սփյուռքում: Հայաստանում բաժնետոմսերի վաճառքը նոր է սկսվել, որի քարոզարշավը, փաստորեն, սկսվեց երեկվա ասուլիսով: Հ. Սեֆերյանը տեղեկացրեց, որ ներկայումս իրենց ընկերությունում կան 100-ից ավելի անդամներ (ամենասկզբում 34-ն էին)՝ Հայաստանից, Կանադայից, ԱՄՆ-ից, Լիբանանից: ԱԲԳ ընկերությունը եւ նրա նախագահը հայտարարում են, որ բաց են բոլոր տեսակի նախաձեռնությունների, անհատների ու կազմակերպությունների առջեւ եւ պատրաստ են վստահելի ու իրատեսական ծրագրերի 51 տոկոսը ֆինանսավորել՝ 49 տոկոսը թողնելով գործընկերոջը: Տեղեկացվեց, որ ընկերությունը նախապատվությունը տալու է ներմուծմանը փոխարինող ու արտահանումը խրախուսող բիզնեսներին: Բիզնեսի փիլիսոփայությանը հարազատ խոսքերով էլ պրն Սեֆերյանը եզրափակեց ասուլիսը՝ «Որտեղ մեր գանձն է, այնտեղ է մեր սիրտը»:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Այսպես խոսեց «Ինտերնետ» միությունը

Ինտերնետ ելք ունեցող «Հայհամակարգիչ» ՍՊԸ-ի լիցենզիայի կասեցմանը վերջապես արձագանքեց առաջին հասարակական կազմակերպությունը՝ «Ինտերնետ միությունը»: Վերջինս դատապարտել է «Հայհամակարգչի» «ապօրինի գործունեությունը, որը խանգարել է ինտերնետ օգտագործողներին, ինտերնետի զարգացմանը Հայաստանում եւ ապակողմնորոշել հասարակությանը»: Նշելով, որ «Հայհամակարգիչը» շարունակում է աշխատել, «Ինտերնետ միությունը» միաժամանակ հայտնում է, որ նրա բաժանորդները մնացել են առանց սպասարկման եւ առաջարկում է աջակցել այդ խնդրի լուծմանը: Դատելով «Ինտերնետ միության» այս հակասական տեղեկատվությունից, կարելի է եզրակացնել, որ միությունը, հանձինս նրա մեջ միավորված ինտերնետ ելք ունեցող կազմակերպությունների, «Հայհամակարգչի» շուրջ առաջացած խնդրի լուծմանն աջակցելու փոխարեն ակնկալում է «ձեռք գցել» նրա բաժանորդներին: Ցավոք, Հայաստանի իրականությանը բնորոշ երեւույթ է:

Ա. Մ.

ՀԱՐՑԱԽՈՒՅԶ-ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27

Բնակչության վերաբերմունքը 1 տարվա ընթացքում լուրջ փոփոխություն չի կրել

Հասարակությունը խիստ դժգոհ է նախաձեռնությունից

ՀՀ ԳԱԱ սոցիոլոգիական հետազոտությունների կենտրոնը հոկտեմբերի 20-23-ին Երեւան քաղաքի 600 բնակիչների շրջանում անցկացրել է սոցիոլոգիական հետազոտություն՝ պարզելու 1999 թ. հոկտեմբերի 27-ին Ազգային ժողովում տեղի ունեցած ոճրագործության նկատմամբ բնակչության վերաբերմունքը: Ուղիղ մեկ տարի առաջ՝ հոկտեմբերի 30-31-ին կենտրոնը անցկացրել էր նմանատիպ սոցիոլոգիական հետազոտություն: Քանի որ դեպքից անցել է մեկ տարի, սոցիոլոգներին հետաքրքրում էր, թե ինչ փոփոխություններ են տեղ գտել հասարակական կարծիքում: Այդ փոփոխություններն ավելի պատկերավոր ներկայացնելու համար կենտրոնը բերում է եւ 1999 թ.-ի, եւ 2000 թ.-ի տվյալները:

Բնակչության ընդհանուր գնահատականով կատարվածը քրեություն էր մեր երկրի պետականության եւ բարձրագույն իշխանությունների նկատմամբ, ոճրագործություն էր եւ բանդիտիզմ (1999 թ. - 56.9%, 2000 թ. - 49.9%): Կան նաեւ մարդիկ, ովքեր կարծում են, որ դա երկիրը ծանր վիճակի հասցնելու հետեւանք էր եւ այդ վիճակից հանելու անհրաժեշտ քայլ՝ կազմակերպված քաղաքացիական ակցիա (1999 թ. - 26.8%, 2000 թ. - 29.3%): Հարցվողների մի մասն էլ կարծում է, որ դա պարզապես քրեական հանցագործություն է (1999 թ. - 8.6%, 2000 թ. - 12.0%): Ըստ 2000 թ.-ի տվյալների, հարցվողների 2.6%-ի կարծիքով՝ կատարվածը միտված էր երկրի առաջընթացը կասեցնելուն (թույլ չտալ երկիրը ճգնաժամից դուրս բերել, Հայաստանը հայաթափել, «Միասնություն» դաշինքը քանդել): Մնացածները դժվարացել են պատասխանել կամ հրաժարվել են պատասխանելուց:

Այն հարցին, թե դա ո՞ւմ կողմից էր կազմակերպված, հարցվողների 44.3%-ը 1999 թ.-ին պատասխանել էր, որ կազմակերպել էին ներքին ուժերը, իսկ 2000 թ.-ին այդպիսի պատասխան է տվել 55.3%-ը: 1999 թ.-ին հարցվողների 17.0%-ի կարծիքով՝ արտաքին ուժերը, 2000 թ.-ին՝ 24.8%-ը: 1999 թ.-ին հարցվողների 18.7%-ը կարծում էր, որ դա մի խումբ ֆանատիկոսների գործողություն էր, իսկ 2000 թ.-ին այդպիսի պատասխան է տվել 14.5%-ը: Ի տարբերություն 1999 թ.-ի, երբ հարցվողների 19.4%-ը դժվարացել էր պատասխանել այս հարցին, այս տարի այդ թիվը նվազել է, հասնելով 9.4%-ի: Դրա փոխարեն բեւեռացել են կարծիքները. ավելի շատ աճել է ներքին եւ արտաքին ուժերին վերագրողների թիվը, փոխարենը նվազել է ֆանատիկոսներին վերագրողների թիվը:

Հետաքրքիր է, թե ներքին եւ արտաքին ում ասելով ո՞ր ուժերը նկատի ունեն: Նրանք, ովքեր կարծում են, որ դա կազմակերպել են արտաքին ուժերը, իրենց պատասխաններում կողմնորոշվել են հետեւյալ կերպ.

	1999 թ.	2000 թ.
Ռուսաստան	8.9%	16.1%
ԱՄՆ	38.4%	47.1%
Թուրքիա	24.1%	18.8%
Ադրբեջան	14.3%	7.4%

Հասարակական կարծիքում հիմնական փոփոխությունն այն է, որ գերհզոր տերությունների մասնակցությունը այստեղ ավելի հավանական է համարվում քան փոքր տերությունների:

Իսկ նրանք, ովքեր որպես կազմակերպիչներ նշել են ներքին ուժերին, նկատի են ունեցել. ներկա իշխանություններին (1999 թ. - 39.4%, 2000 թ. - 58.3%), նախկին իշխանություններին (1999 թ. - 8.9%, 2000 թ. - 18.6%), «Միասնություն» դաշինքին ընդդիմադիր ուժերին (1999 թ. - 4.6%, 2000 թ. - 1.8%), տարբեր կուսակցություններին (1999 թ. - 4.2%, 2000 թ. - 1.2%): 1999 թ.-ին, որպես կազմակերպիչների, ընդամենը 2.0%-ն էր համարում Հայաստանի ազգային մտահոգվածներին, իսկ 2000 թ.-ին տեղի է ունեցել վերաբերմունքի փոփոխություն. 6.9%-ը կարծում է, որ դա մաֆիայի ձեռքի գործն է: Եթե 1999 թ.-ին զգալի թիվ էին կազմում նրանք (ավելի քան 40 տոկոս), ովքեր դժվարացել են պատասխանել կամ հրաժարվել են պատասխանելուց, ապա 2000 թ.-ին այդ թիվը նվազել է, հասնելով մոտ 26%-ի:

Ակնհայտ է հասարակական կարծիքի այն փոփոխությունը, որը հակված է արդեն մեղադրել թե ներկա եւ թե նախկին իշխանություններին:

Ինչ վերաբերում է Նաիրի Հունանյանին եւ նրա ղեկավարած խմբին գնահատելուն, ապա 1999 թ.-ին հարցվողների մոտ երկու երրորդը՝ 63.4%-ը, կարծում էր, որ նրանք վարձու մարդասպաններ են, ազգի դավաճաններ եւ բռնամիտներ, իսկ 2000 թ.-ին՝ 61.7%: 1999 թ.-ի 19.1%-ի կարծիքով՝ համարձակ մարդկանց խումբ, ովքեր հանձն են առել կատարելու այդ ոճրագործությունը, 2000 թ.-ին այդ կարծիքին է 10.2%-ը: Եթե 1999 թ.-ին հարցվողների 8.7%-ը նրանց գնահատում էր որպես հոգեպես անհավասարակշիռ մարդկանց, ապա 2000 թ.-ին այդ կարծիքին է հարցվողների 15.3%-ը:

Ընդհանուր առմամբ այդ խմբի նկատմամբ վերաբերմունքը, որպես հոգեպես անհավասարակշիռ մարդկանց, ամրապնդվել եւ նույնիսկ աճել է: Սակայն կարծիքը, որ նրանք վարձու մարդասպաններ են, մնացել է անփոփոխ:

Իսկ թե ինչպես պետք է վարվել ահաբեկչությունը կատարած անձանց հետ, հարցվողների ճնշող մեծամասնությունը՝ 81.8%-ը, 1999 թ.-ին կարծում էր, որ նրանց խստագույնս պետք է պատժել, իսկ 2000 թ.-ին այդ թիվը կազմում է 84%: Ընդ որում, 1999 թ.-ին 44.0%-ի կարծիքով նրանց պետք է մահապատժի ենթարկել, 2000 թ.-ի 41%-ի դիմաց: Այնուամենայնիվ, 1999 թ.-ին հարցվողների 5.6%-ը կարծում էր, որ նրանց պետք է արդարացնել եւ ազատ արձակել, իսկ 2000 թ.-ին այդպես կարծողները կազմում են 8.6%:

Այս առումով հասարակական կարծիքը գրեթե ոչ մի փոփոխություն չի կրել:

Այս տարի հավելյալ տրվել են երկու լրացուցիչ հարցեր. «Ո՞րն եք արդյոք հոկտեմբերի 27-ի հետ կապված նախաձեռնության ընթացքից»: Հարցվողների ընդամենը 1%-ն է գոհ, մասամբ է գոհ 3.2%-ը, իսկ ճնշող մեծամասնությունը՝ 86.2%-ը դժգոհ է: Հարցվողների 9.7%-ն է դժվարացել իր կարծիքը հայտնել կամ հրաժարվել է պատասխանելուց:

Իսկ «Կարծո՞ւմ եք, որ Վ. Սարգսյանի եւ Կ. Դեմիրճյանի սպանությունը կապված է Աշոտ Մանուչարյանի նշած Գոքլի ծրագրի հետ» հարցին, հարցվողների 18.5%-ի կարծիքով այդ կապը կար, 38.6%-ը այդպիսի կապ չի տեսնում, իսկ 42.8%-ը չի կողմնորոշվել այս հարցում կամ հրաժարվել է կարծիք հայտնելուց:

Ամփոփելով կարելի է ասել, որ հասարակական կարծիքը այս մեկ տարվա ընթացքում լուրջ փոփոխություն չի կրել: Որպես ոճրագործության կազմակերպիչների, հասարակական կարծիքը այսօր ավելի, քան նախկինում, տեսնում է ներքին եւ արտաքին ուժերին: Եթե արտաքին ուժերի դեպքում տեսնում են գերհզոր տերությունների, ապա ներքին ուժերի դեպքում՝ ներկա եւ նախկին իշխանություններին:

Ինչպես եւ մեկ տարի առաջ, այսօր եւս հասարակական կարծիքը համարում է, որ ոճրագործները արժանի են ամենախիստ պատժի:

Միաժամանակ նշենք, որ հասարակությունը խիստ դժգոհ է նախաձեռնության ընթացքից:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Դեպի սեկվեստր՝ փուլ առ փուլ

Կարելի է համոզված պնդել, որ բյուջեի սեկվեստրն անխուսափելի է, ինչի առումով լրագրողական աշխարհը քաղաքական մի նոր աշխուժություն է ակնկալում: Կարծում եմ՝ իզուր, քանզի «Միասնության» առկայության դեպքում Սարգսյանի կառավարությունը գրեթե անխոցելի է: Եթե անգամ ՀԺԿ-ն նորից քանի այլակարծության պոչը՝ ոչինչ չի ստացվի. լավագույն դեպքում վարչապետ Սարգսյանի փոխարեն կգա, ասենք, վարչապետ Թորոսյանը նույն այն սկզբունքով, ինչ սկզբունքով խոսնակ Արմեն Խաչատրյանին փոխարինեց խոսնակ Արմեն Խաչատրյանը:

Սեկվեստրի պատրվակով ծառացած քաղաքական խաղերը ի զորու չեն նաեւ օգնել բյուջեին: Ինչ տարբերություն, կվերացվե՞ն, թե՞ չեն վերացվի թղթի վրա գրված բյուջետային պարտքերը: Հաշիվը մեկն է՝ բյուջետային հիմնարկներն ու բյուջետային ֆինանսավորման շահառուները նախատեսված ֆինանսավորումը չեն ստանա, ավելացնելով թղթային անհուսալի պարտքերը հաջորդ տարեկան բյուջեին:

Այնպես որ չարժի սեկվեստրային խաղեր խաղալ: Դրա փոխարեն ցանկալի կլիներ, որ ԱԺ-ն մտահոգ մեկնաբաներ հետեւյալ խնդիրը. ինչո՞ւ սեկվեստրը դարձավ սովորական երեւույթ տնտեսական առօրյայում հենց ներկա գումարման խորհրդարանի օրոք: Սեկվեստրով սկսեցին ներկա խորհրդարանն ու «Միասնության» առաջին կառավարությունը իրենց քաղաքական պատշաճավարությունը, սեկվեստրի անհրաժեշտությամբ դրսեւորվեց եւ այս ֆինանսական տարին, չնայած դրամի կուրսի աննախադեպ անկում չի արձանագրվել, վերագործարկման ընթացքում են այն փոքր ու մեծ արտադրությունները, որոնք քաղանդելով ՀՀՇ-ի իշխանության օրոք, վերածվել էին անհուսալի սնանկացած պարտքակույտերի:

Սակայն խորհուրդ չէի տա ծամծմա ընկնել տնտեսական արահետներով, քանզի սրանք սեկվեստրների սկզբնաղբյուրին բնավ էլ չեն բերի: Ինչ որ կա՝ օրեցօր նորոգվում, կառուցվում ու գործարկվում է: Ինչ որ չկա՝ սեւ ոսկու, գազի ու ադամանդի պաշարներ, ծով ու նավատորմ եւ տարաբնույթ խոստումներ, չենք էլ ունենա: Ինչ որ կա՝ սարսափելի չափերի դրամաշրջանառություն ու կոռուպցիա՝ փոշիացնող ու ոչնչացնող ցանկացած տնտեսական համակարգ, մոտիկ ապագայում չի վերանա, քանզի երեւույթի ծագման ու ծաղկման պատճառները ոչ թե տնտեսական ոլորտում են, այլ՝ քաղաքական: Ինչպես նաեւ քաղաքական ոլորտի ներքո են գտնվում ներդրումային ակտիվությունը, տնտեսական համագործակցությունը, վարկային քաղաքականությունը եւ շատ ուրիշ հիմնային տնտեսվարական միավորներ: Այնպես որ նայենք քաղաքական դաշտի կողմը:

Ինչպե՞ս տնօրինեցինք քաղաքական կյանքն անկախություն ստանալուց ի վեր: ՀՀՇ-ի տարբեր ասյանի գործիչները, հույս տածելով, որ ժամանակն ամեն ինչ հարթում ու մոռացության է մատնում, ամոքը կորցնելով, այսօր առիթը չեն կորցնում վառ գույներով ներկայացնելու սեփական նվաճումները: Իրենք ու միայն իրենք՝ լեւոնները, արաները, կարոները, բաբկենները, վիգենները, վահագներն ու հրանտները նվաճել են անկախությունը, հաղթանակել են Արցախում, ստեղծել պետական համակարգը, բարեփոխել տնտեսությունը... Եվ, իհարկե, ազգի հերոսներն անգամ մեկ բառով չեն ակնարկում, թե ինչ կորուստների հաշվին են գլխավորապես, տնտեսական ոլորտում, կերտվել այս հաջողությունները: Թալան սեփականաշնորհման միջոցով, ձեռնարկությունների սնանկացում, միջոցների հափշտակում ու փոշիացում... ՀՀՇ-ի դրածոների կողմից, որոնք եւ կարգվեցին սեփականատերեր: Բանկերի միջոցների վատնում՝ յուրայիններին անվերադարձ վարկեր տրամադրելու միջոցով, բանկային համակարգի զավթում իշխող վերնախավի խամաճիկների ու ծանոթ բարեկամի ներգրավմամբ, վաուչերային սեփականաշնորհում, հազարավոր բանվոր-ծառայողի դուրս մղած տնտեսական ու սոցիալական կյանքից, արտասահմանյան վարկերի վատնում ու յուրացում, շահութաբեր ոլորտների զավթում...

Այսպես էր ՀՀՇ-ն մխրճվում տնտեսական կյանք, քաջ գիտակցելով, որ եթե չգրավի համակարգը, չլցնի յուրայիններով, չի գոյատեւի նաեւ քաղաքական ասպարեզում:

Բայց հետագայում իշխանության վերջին աթոռները կորցնելով, ՀՀՇ-ն բնավ էլ չկորցրեց զավթած տնտեսական լծակները, չկորցրեց նաեւ փոքր ու միջին լծակները գործադիր իշխանությունում: Որպես ծանր բեռ, նոր իշխանություններին փոխանցվեց քայքայված տնտեսություն, վարակված կոռուպցիայով տնտեսական համակարգ: Դեռ ավելին՝ պատկերացնելով, որ արդեն ազնվացել են, իրավունք ունեն մեսիաբար տնօրինել հայաստանյան բարիքները, ՀՀՇ-ի դրածոները ամեն կերպ աշխատում են խոչընդոտել Հայաստանի վերադարձը կառուցողական աշխատանքի, քաջ գիտակցելով, որ ցանկացած իշխանության հաջողությունն էլ ավելի է երկարաձգելու ՀՀՇ-ի վերադարձը քաղաքական ասպարեզ:

Ինչպե՞ս ենք դիմակայում այդ վտանգավոր տենչին: Գյուղ չեմ անի, պնդելով, որ ՀՀՇ-ի ավերածը խելքի բերելու ու առաջընթաց ապահովելու համար անհրաժեշտ էլ առնվազն 10 հանդարտ ու անցումային տարի, լեցուն յուրաքանչյուրիս տքնաջան ու նվիրյալ աշխատանքով: Ինչպե՞ս օգտագործեցինք 1998-ի փետրվարից մեկնարկած հեշիշական ժամանակաշրջանը: Մինչ մայիսը հանրապետության ողջ բնակչությունը նախագահական ընտրությունների տենդով էր տառապում: Ինչպես նաեւ 2-3 ամիս ՀՀՇ-ի քաղաքական հնարքի պատանդը դարձանք ազգովին քննարկում ու մեկնաբանում էինք մի ճղճիմ հարց՝ լեզգիշի՞ն է նախագահ Քոչարյանը, ծնված ու պարած Արցախում: Իսկ նույն այդ ընթացքում, օգտվելով քաղաքական քաոսից, բալանչին բալանում էր, գողը՝ գողանում:

99-ի հունվարից ազգովին տրվեցինք ԱԺ նախընտրական կրքերին: Սկսվեցին արշավները գյուղ ու քաղաք, համեմված անթիվ ու անհաշիվ ճառերով, խոստումներով, հիպոթեքային ծրագրերի գովասանքով, սակայն պարզ էր, որ մեկ ծրագիր պետք իրագործենք՝ նվիրումով ու անբասիր աշխատենք ամենքս մեր տեղում:

Վերջապես 99-ի հունիսին ձեւավորվեց խորհրդարանը, եւ, իհարկե, սեկվեստրի կարիք զգացվեց, քանզի ծովուռ ու մեղվանի, ծառ ասողի ու զանգ կախողի պատմությունը իրողության վերածվեց: Այնուհանդերձ, երեք ամիս ՀՀՇ-ի սուլոցի տակ առօրյա հոգսերով ապրեցինք եւ հետո եկավ հոկտեմբերը, որը եւ ավերեց այն որմնաքարերը, որոնք դեռ պետք է դրվեին շենքի հիմքում: Զարհուրելի մի աշխուժություն ծավալեցինք. համայնավարը գրկախառնվեց ազատականի հետ, երկրապահը որոնեց, որ ազգափրկիչն ինքն է, վարչապետը դիմակայեց նախագահին, անթիվ-անհաշիվ ինտրիգներ, որոնց չէր դիմակայի անգամ հզոր պետության տնտեսությունը: Էլ ո՞ւր մնաց խղճուկ Հայաստանը, ո՞ւր մնաց տարեկան բյուջեն, բալանի դեմ պայքարը, աշխատատեղերի ստեղծումը, ներդրումների ապահովումը... Ո՞ւր մնաց պատերնյայի աննմուրաց աշխատանքը, եթե ամեն անկյունում դնում ու վերցնում էին. անգլիական քաղո՞ւիի է, թե՞ ոչ հանրապետության նախագահը...

Փոքր, խարխուլ տնտեսություն ունեցող պետությունների համար այս կարգի քաղաքական վայրիվերումները կործանարար են: Ոչ մի հայտնություն այս որակավորման մեջ չկա ու կարծես դա պիտի գիտակցեին հայրենի քաղաքական գործիչները, պատգամավորական կազմը, եթե իրոք հոգու խորքում իրենց համարում են կայացած գործիչ ու պատգամավոր: Ինչո՞ւ սկսեցին այդ կործանարար քաղաքական արշավը՝ ուրիշ Հայաստա՞ն էլ կար՝ բարվոք պահեստավորած: Զարհուրելին այն է, որ սասանայի պար բռնածները չնկատեցին անգամ, որ պարում են նախկինների դուդուկի տակ, որ խարդավանքների բոլոր ակտիվիստները կամ մոլի հիշական են, կամ նախկինների սնածպահածները...

Խանդավառ վայրիվերումներում կորցրեցինք եւս ութ ամիս, քանզի ս. թ. մայիսին միայն վերջնականապես հանդարտվեցին ներքաղաքական կրքերը, նախկիններն էլ ավարը ստացած, անցան ընդհատակ, սպասելով եւս մեկ հարմար պահի:

Վեց ամիս խելքի ենք գալիս, ժամանակ առ ժամանակ թեթեւ ցնցում ապրելով արդեն իսկ ՀԺԿ-ի խաղ ու պարից: Այժմ պատրաստվում ենք նորից քարկոծել Անդրանիկ Մարգարյանի կառավարությանը, կարծես այլ կառավարություն նման պայմաններում ու նման ժառանգությամբ ի զորու էր սխրանքներ գործել: Այժմ պատրաստվում ենք ըմբոստանալ, ոգեկոչված նախկինների բայաթիներով՝ ծախած Մեղրիի ու հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործության օտար պատվիրատուների թեմաներով...

Կհետեւե՞նք պարզ քաղաքական ճշմարտություններին, կկիրառե՞նք բարեկիրթ երկրի զարգացմանը բնորոշ օրինաչափությունները՝ կպրծենք առանց սեկվեստրների:

ԱՐՍԵՆ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Միջազգային

«Հայկական սփյուռքը պարտվեց ճակատամարտում, բայց ոչ պատերազմում»

Թուրք մտավորականությունը քննարկում է հայկական բանաձեւը

Թեեւ ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատը չքննարկեց հայկական բանաձեւը, թուրքական մամուլում կարելի է դեռեւս կարդալ դրան վերաբերող բազմաթիվ վերլուծություններ, հրապարակախոսական հոդվածներ, սպառնալիքներ ԱՄՆ-ի հասցեին: Պաշտոնական Անկարան, անկասկած, Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հավանականությունից մտահոգված է:

Պրոֆեսոր Հուսեյն Բագչին գրում է. «Հայկական սփյուռքը պարտվեց ճակատամարտում, բայց ոչ պատերազմում: Միամտություն է կարծել, թե սփյուռքը կհրաժարվի իր երազանքից: Թուրքիան հզոր է, քան երբեւիցե, հայերը պիտի հասկանան, որ ԱՄՆ-ի եւ Թուրքիայի շահերը լիովին համընկնում են: Քլինթոնից հետո ով էլ լինի ԱՄՆ նախագահ, միեւնույն է՝ հայերը հաջողության չեն հասնի: Եթե հայկական սփյուռքը ցանկանում է Հայաստանի համար լավ բան անել, թող այնպես չանի, որ ջարդուփշուր լինի Թուրքիայի՝ Հայաստանի նկատմամբ ունեցած բարյացակամությունը: Հայաստանը եւ Թուրքիան կարիք ունեն բարիդրացիական հարաբերությունների, թող հայկական սփյուռքը ստվեր չգցի հայ-թուրքական հարաբերությունների վրա»:

Թուրք պրոֆեսորը նախ մի քանի նախադասությամբ անդրադառնում է Քլինթոնի, Օլբրայթի, Քոհենի, Շելթոնի խիզախությանը, ապա պնդելով, որ ցեղասպանություն չի եղել, Ներկայացուցիչների պալատի խոսնակ Հասթերթին խորհուրդ է տալիս այցելել Թուրքիա. «Միգուցե գա եւ թուրք պաշտոնյաներից ու ակադեմիական շրջանակներից ստանա տեղեկություններ: Հասթերթին օգտակար խորհուրդներ կարող են տալ Պոլսի հայ պատրիարք Մութաֆյանը եւ ծագումով հայ Թուրքիայի քաղաքացիները»: Բագչին, այնուամենայնիվ, կարծում է, որ «հայկական սփյուռքի նախաձեռնությունները չեն վատթարացնի հայ-թուրքական հարաբերությունները»:

«Թըրքիշ դեյլի նյուզ» օրաթերթը առաջնորդող հոդվածում գրում է. «Թուրք մտավորականության լայն շրջանակներում ակտիվ քննարկման նյութ է դարձել մի թեմա, որի մասին թուրք ժողովուրդը ոչ տեղյակ էր, ոչ լսել էր: Խոսքը այսպես կոչված Հայոց ցեղասպանության եւ առաջին աշխարհամարտի տարիների իրադարձությունների մասին է: Թուրքերը հավատում են, եւ պատմական փաստերը ցույց են տալիս, որ հայերը միացել են Արեւելյան Թուրքիա ներխուժած ռուսական բանակին, կազմակերպել մահմեդական բնակչության կոտորածներ: Առաջինը հայերն են սկսել կոտորածները, ապա Ստամբուլի կառավարությունը, որպեսզի կարողանա հայերին հեռու պահել ռուսական զորքերի հետ համագործակցությունից, ստիպված նրանց քշել է Սիրիայի հարավ-արեւելյան շրջաններ: Ահա այս ստիպողական արտագաղթի ժամանակ է, որ շատ հայեր սպանվեցին»:

Առաջնորդողում գրվում է, որ թուրք մտավորականներն այս հարցերի շուրջ բանավեճեր չէին սկսի, եթե ԱՄՆ Ներկայացուցիչների պալատում լուրջ քննարկումներ չծավալվեին: «Թըրքիշ դեյլի նյուզը» ավելացնում է. «Անցյալ տարի նմանատիպ քննարկումներ էին ծավալվել Ֆրանսիայի խորհրդարանում, Իտալիան է մտադիր նույնն անել: Նույնիսկ Միջին Արեւելքի մեր բարեկամ Իսրայելն է խոսում դարասկզբին հայերի հետ կատարված դեպքերի մասին, իսկ կառավարության երկու նախարարներ ուղղակի մեզ մեղադրեցին, որ առաջին աշխարհամարտի տարիներին հազարավոր հայեր ենք կոտորել»:

ԱՄՆ-ում Թուրքիայի նախկին դեսպան Ն. Կանդեմիրը կտրականապես ժխտում է Հայոց ցեղասպանությունը. «Ես համաձայն չեմ որոշ հեղինակների պնդումներին, որ դարասկզբին հայերը հալածանքների են ենթարկվել: Պատմական փաստերին պետք է ծանոթ լինեն բոլոր թուրքերը: Թուրքիան պետք է նախաձեռնող լինի. աշխարհի լավագույն պատմաբաններին պիտի հնարավորություն տրվի ծանոթանալու 20-րդ դարասկզբի փաստաթղթերին: Սփյուռքահայերից պրծում չկա: Մենք պետք է դիմենք հակահարվածների»:

Հարցին այլ տեսանկյունից է մոտենում միջազգային հարաբերությունների մասնագետ, պրոֆեսոր Իհսան Դաղին. «Կարծում եմ՝ քննարկումներ պետք են: Պետք է հասկանանք, թե ինչպես են մեր երկրի ներքին հարցերը խոչընդոտում արտաքին քաղաքականությանը: Ոչ միայն Հայկական հարցը: Պիտի քննարկումներ ծավալել Կիպրոսի, մեր երկրում մարդու իրավունքների հարցերի շուրջ»:

Իսկ ահա ռուս ազգայնական Վլադիմիր Ժիրինովսկին, որ հայտնի է իր կտրուկ հայտարարություններով (ինչպես՝ «պետք է զինել քրդերին՝ ընդդեմ Թուրքիայի», «քառատել Վրաստանը», «օրակարգի հարց դարձնել Կարսի, Սեւրի պայմանագրերը» եւ այլն), երեկ ՌԴ Պետդումայում Ռուսաստանի շահերին դավաճանական է որակել վարչապետ Կասյանովի օրերս Անկարայում ստորագրած համաձայնագրերը: Ժիրինովսկին Պետդումայի միջազգային հարցերով հանձնաժողովին առաջարկել է ստուգել ստորագրված համաձայնագրերի հիմնավորվածությունը:

Թ. Հ.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻՆ

«Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 12 հոդվածի 5-րդ կետի եւ 26-րդ հոդվածի համաձայն 2001 թ. հունվարի 1-ից հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրելու իրավունք ունեն միայն հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող պետական մարմինների (ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության) սահմանած կարգով որակավորված գլխավոր հաշվապահները:

Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարի 2000 թ. հունիսի 12-ի թ. 110 հրամանով հաստատվել է Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվապահների որակավորման կարգը, որակավորման հանձնաժողովի կազմը եւ կանոնակարգը: Ըստ այդ հրամանի, որակավորման հանձնաժողովի կազմում 13 անդամներից 6-ը «Հայաստանի հաշվապահների եւ աուդիտորների ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության (ՀՀԱԱ) ներկայացուցիչներն են:

Հաշվապահներին որակավորման քննություններին նախապատրաստելու նպատակով ՀՀԱԱ-ն կազմակերպում է դասընթացներ: Դասընթացներն ընդգրկում են հաշվապահական հաշվառման, ֆինանսական վերլուծության, հարկային օրենսդրության, տնտեսական իրավունքին եւ աուդիտին վերաբերող հարցերը:

Դասընթացները բաղկացած են 3 բաժիններից

I բաժին- տեսական հարցեր,
II բաժին- տեստեր,
III բաժին- խնդիրներ:

Դիմորդները, ըստ իրենց ընտրության, կարող են մասնակցել նշված բաժիններից յուրաքանչյուրին:

Դասընթացների ընդհանուր տեւողությունը կկազմի 60 ժամ, արժեքը՝ 60 հազար դրամ:
Վճարումները՝ կանխիկ կամ փոխանցումով:
ՀՀԱԱ անդամներին կտրամադրվեն զեղչեր:

Դասընթացները վարում են հանրապետության լավագույն մասնագետները:
Դասընթացները տեղի կունենան հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան 375037, Կ. Ուլնեցու 31, ՀՀԱԱ-ի գրասենյակ (էկոնոմիկայի ինստիտուտի շենք, V հարկ):

Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել ՀՀԱԱ-ի կրթության եւ որակավորման հանձնաժողով՝ 54-16-65, 24-94-67, 24-94-68, 24-93-29, 24-93-19 հեռախոսահամարներով:

ԼԻԲԱՆԱՆ

Բարդություններ կառավարություն կազմելու գործում

Հոկտեմբերի 25-ին Լիբանանի նորանշանակ վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին ավարտեց սահմանադրությամբ նախատեսված խորհրդակցությունները պատգամավորների հետ՝ նոր կառավարություն ձեւավորելու համար: Ապա նա հայտարարեց, որ կազմը հռչակվելու է ոչ շուտ, քան ուրբաթ օրը: Բայց եւ այնպես տեղական լրատվամիջոցները նրան պաշտոնապես նշանակելու նախօրեին արդեն իսկ հրապարակել էին նոր նախարարների ցանկը: Այս փաստը հավանաբար Հարիրիի «տուգման փուչիկն» էր, քանզի նա չհերքեց դա: Սակայն նրա որոշ կողմնակիցներ կոչ արեցին կազմելու «խորհրդարանական կառավարություն»: Հերքելու փոխարեն, Հարիրին շտապեց հայտնել, թե «հնարավոր է կազմել փոքրակազմ կամ ընդլայնված կառավարություն, ինչպես նաեւ խորհրդարանական կամ էլ այլ տիպին, բայց պատվաստված դրսի անձերով»:

Չճշտված լուրերի համաձայն, Հարիրին ուսումնասիրում է 14-18 անդամանոց կաբինետ ստեղծելու հնարավորությունը: Այսինքն՝ նա կարող է վերանայել թերթում հայտնված 24 նախարարներից կազմված ցանկը, ինչից բողոքել են պատգամավորները, որովհետեւ դա ճիշտ չի ներկայացնում քաղաքական եւ համայնքային ուժերը: Ըստ RMC-ի Բեյրութի թղթակցի, նման դժգոհություն է հայտնել նաեւ օրենսդիր մարմնի խոսնակ Նեբիհ Բերին, թե այդպիսի կառավարությունը չի կարող դիմանալ եւ ճշգրիտ ընտրված չէ: Այս տվյալները, անշուշտ, դժվարացնում են 2 տարվա ընդհատումից հետո իշխանության վերադարձած Հարիրիի առաքելությունը, հատկապես որ այդ ցանկի մեծ ընդդիմացողներից մեկը Առաջադիմական սոցիալիստական կուսակցության ղեկավար, պատգամավոր Ուալիդ Ջոնբլաթն է, որը նոր վարչապետի «քաղաքական» դաշնակիցն էր խորհրդարանական վերջին ընտրարշավում:

Ա. Մ.

ՄԱԿ-Ի ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

Ռուուդ Լյուբերսը կփոխարինի Սադակո Օգատային

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանն այդ կազմակերպության Փախստականների գերագույն հանձնախմբի (HCR) ղեկավար է նշանակել Հոլանդիայի նախկին վարչապետ Ռուուդ Լյուբերսին, որը 2001 թ. հունվարից կպաշտոնավարի 5 տարով՝ փոխարինելով ներկայիս գերագույն հանձնակատար, ճապոնուհի Սադակո Օգատային: Նոր նշանակումը դեռ պետք է հաստատվի ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովում, բայց այստեղ որեւէ խնդիր չկա:

Լյուբերսը քրիստոնեա-դեմոկրատ է, տնտեսագետ: Նա այդ բարձր պաշտոնում նշանակված 2-րդ հոլանդացին է 1951-56 թթ. պաշտոնավարած Գարտ Յան վան Հեուվենից հետո: Լյուբերսի ընտրությունն անակնկալի բերեց շատերին, մանավանդ ֆրանսիացիներին, քանի որ գլխավոր թեկնածուներից մեկը համարվում էր ֆրանսիացի Բեռնար Կուշները՝ Կոսովոյում ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչը, որը «Բժիշկներ առանց սահմանի» միջազգային կազմակերպության համահիմնադիրներից է: Մյուս թեկնածուներն էին Արեւելյան Թիմորում ՄԱԿ-ի կառավարիչ, պորտուգալացի Սերժիո Վիեյրա դի Մելոն, Նորվեգիայի արտգործնախարար Կնուտ Վոլեբեկը եւ դանիացի Սյորեն Եսեն-Պետերսենը:

Ֆրանսիական թերթերը լայնորեն անդրադարձել են Լյուբերսի ընտրությանը: «Թեեւ Լյուբերսը մինչեւ օրս մարդասիրական գործունեության ոլորտում աչքի չի ընկել, բայց փախստականների գլխավոր հանձնակատար նշանակվեց՝ նկատի առնելով Հոլանդիայի շռայլ մուծումները HCR-ին», մասնավորապես գրում է «Լիբերասիոնը»: Իրոք, 1999 թ. կազմակերպության ստացած 920 մլն դոլարից 44,5-ը մուծել է Հոլանդիան: Ֆրանսիայի կառավարությունը կուզենար գերագույն հանձնակատարի պաշտոնում տեսնել Բեռնար Կուշներին եւ խոստացել էր նրա նշանակման դեպքում ավելացնել իր մուծումները:

Ռուուդ Լյուբերսը դիվանագիտական աշխատանքի փորձ ունի, ի տարբերություն Կուշների, ինքնագլուխ չի գործում եւ ընդհանուր համաձայնության կողմնակից է. դա վստահություն է ներշնչում իրենց ինքնիշխանությամբ մտահոգված երկրներին: Իր վարչապետության 12 տարիներին նա Հոլանդիայում շեշտը դրել էր էներգիայի այլընտրանքային աղբյուրների ապահովման վրա: Լյուբերսը ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար չէր ընտրվել միայն ԱՄՆ-ի ընդդիմության պատճառով: Վերջին տարիներին դասավանդում էր Թիլբուրգի (Հոլանդիա) եւ Հարվարդի (ԱՄՆ) համալսարաններում, 1999 թվականից Բնության համաշխարհային հիմնադրամի նախագահն է:

Վերջին տասնամյակը բավական ծանր էր HCR-ի համար: Լյուբերսը պետք է մշակի ՄԱԿ-ի այդ կարեւորագույն հանձնախմբի գործունեության գլխավոր ուղղությունը: Պետությունների ճնշմամբ HCR-ը կրճատել է փախստականների պաշտպանության մանդատը՝ ի նպաստ ներքին հակամարտություններից տեղահանվածների, որոնց թիվը հասնում է տասնյակ միլիոնների: Նոր գերագույն հանձնակատարը կփորձի կրկին ուժեղացնել փախստականի կարգավիճակի պաշտպանությունը, ինչպես նաեւ HCR-ի աշխատակիցների անվտանգությունը (1992 թվականից տարբեր երկրներում սպանվել են նրանցից 19-ը):

Գ. Բ.

Բաղիրովը մեռավ

ԲԱՔՈՒ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Ադրբեջանի կոմունիստական կուսակցության Կենտրոնական կոմիտեի նախկին առաջին քարտուղար Քյամրան Բաղիրովն անցած գիշեր 68 տարեկան հասակում վախճանվեց սպիտակարյունությունից: Քյամրան Բաղիրովը հանրապետությունը ղեկավարում էր 1982 թվականի վերջից՝ այդ պաշտոնում փոխարինելով Ադրբեջանի կոմկուսի ղեկավար Հեյդար Ալիեւին, որն ընտրվել էր ԽՄԿԿ Կենտկոմի Քաղբյուրոյի անդամ եւ նշանակվել ԽՍՀՄ-ի Մինիստրների խորհրդի նախագահի առաջին տեղակալ: Բաղիրովը պաշտոնանկ էր արվել 1988 թվականի մայիսին՝ ղարաբաղյան հակամարտության հենց սկզբում:

Վերջին տարիներին Քյամրան Բաղիրովը կենսաթոշակառու էր:

ԱԶԳ

Մշակույթ

Մեղքի կախարդական շրջանակը

(Jean-Baptiste Baronian–L'Apocalypse blanche. Ed. Metailie, Paris, 2000)

Գնալով հազվադեպ են դառնում այն օրերը, երբ հեռուստացույցով մանկապղծության (pédophilie) մի հերթական ոճիրի մասին նորություն չես լսում: Թվում է, թե բոլոր տեսակի մեղքերն ու ոճիրները սովորական դարձնելուց, ամենատեսակի հանույքներից հափրանալուց հետո, ինքնակամ ուծացող, արամադրողականությունը կորցնող մարդկությունը որոշել է վերջնականապես ապականել մաքուր մնացած միակ բանը՝ մանկությունը:

Եվ այս ֆոնի վրա ոճիրն առավել հրեշավոր է դառնում, այսպես կոչված, «օրենքի երկրներում», երբ տեսնում ես, թե արդարություն հաստատող մարմինները, նման դեպքերում, ինչպիսի դանդաղկոտություն, երբեմն էլ անտարբերություն են ցուցաբերում ոճիրներից թերևս ամենազարհուրելիի հանդեպ...

Այո, ուծացումը մի ահավոր մահ է, որի դեմ անզոր են անգամ ամենաօրինապահ ժողովուրդներն ու պետությունները: Սակայն մի՞թե վարակը դիպել է նաև գրողներին ու արվեստագետներին, մի՞թե նրանք էլ հաշտվել են, որ մանկապղծության ոճիրը հասարակության մեջ իր հաստատուն տեղը պիտի գրավի մյուսների կողքին: Նրանց գիտակցված լռությունն արդյոք չի՞ խոսում այն մասին, որ հասարակությունը վախենում է իրեն տեսնել հայելու մեջ:

Սակայն հանցավոր լռությունը դանդաղ, բայց կարծես հիմնավորապես սկսում է խախտվել: Ֆրանսահայ գրող Ժան-Բատիստ Պարոնյանի «Ճերմակ հայտնությունը» դրա վկայություններից մեկն է:

Վեպի առաջին էջերը կարդալուց հետո թվում է, թե նորից պիտի հանդիպենք Պարոնյանի սիրած հերոսներին՝ փոքր, անշուք, անկարող, հասարակության ստորին շերտերը մղված, հուսահատված, պատահականի մարդիկ, որոնք արդեն հաշտվել են իրենց պարտության հետ և հիմա պարզապես լուռ գոյություն են քարշ տալիս:

Այդ հերոսները հիմնականում ցածրաստիճան պաշտոնյաներ են, ոստիկանության համեստ ծառայողներ, որոնցից ոչինչ կախված չէ այս կյանքում: Նրանք պարզապես, առանց որևէ եռանդի կատարում են իրենց վերադասների հանձնարարությունները և ոչ ավելին, քանզի վաղուց արդեն հաշտվել են այն մտքի հետ, որ չարիքի ու մեղքի այս աշխարհն իրենք անկարող են փոխել, ուստի ինչո՞ւ իզուր ջանք թափել:

«Ճերմակ հայտնություն» վեպի հերոսը՝ ոստիկանության տեսուչ Հոֆմանն էլ կարծես դրանցից մեկն է: Նա չափազանց մեծ դժկամությամբ է հանձն առնում հետաքննել մի գործ, որը թվում է, թե անլուծելի է և բացահայտվելու որևէ հեռանկար չունի. բավական մութ հանգամանքներում անհետացել է ոստիկանապետի քրոջ 16-ամյա աղջիկը՝ Մարիգ Վանդերլոն: Հենց ինքը՝ ոստիկանապետ Ֆրանսիս Վանդերլոն պիտի պարտադրի նրան այդ խրթին պատմության հետաքննությունը: Եվ մինչև Հոֆմանը դժգոհելով, դանդաղելով (ի՞նչ իմաստ ունի սկսել մի գործ, որը վաղօրոք հայտնի է, թե փակուղի է մտնելու, ի՞նչ իմաստ ունի այս աշխարհում արդարություն փնտրել, վերջապես ի՞նչ իմաստ ունի ամենազոր Չարի դեմ կռվել...) կսկսի ծանոթանալ գործի մանրամասներին, անհետանում է նաև Մարիգ Վանդերլոյի ընկերը՝ Ժոսը, խելացի և ոչ սովորական մի տղա:

Ենթադրվում է, թե սիրահար զույգը որոշ ժամանակով գնացել է ինչ-որ տեղ և ուր որ է նրանք կգան, ու ամեն ինչ կմոռացվի: Մի խոսքով, ռոմանտիկ սիրո մի պատմություն... Սակայն Հոֆմանը մերժում է այդ վարկածը: «Հնարավո՞ր է արդյոք ռոմանտիկ լինել, երբ շուրջբոլորդ ոչինչ ռոմանտիկ չէ», հարցնում է նա:

Հունվարյան ձյունառատ ու ցուրտ երեք օրվա ընթացքում, իր ողջ կյանքում ոչնչով աչքի չընկած ոստիկանության միջակ պաշտոնյան կատարելու է ցնցող հայտնություններ, նա պիտի գտնի «անհետացած» աղջկան, սակայն, ավա՜ղ, չպիտի կարողանա փրկել 18-ամյա Ժոսին... Նրան պիտի գտնի տանիքից կախված...

Հետքերը տանում են դեպի... պարարվեստի ռուս հանճարներից մեկը՝ դեպի Վացլավ Նիժինսկին, ավելի ճիշտ՝ դեպի նրա նշանավոր «Օրագիրը», որը մեծ արվեստագետը գրել է կյանքի վերջում, բանականությունը կորցրած: Պարզվում է, որ Ժոսն այդ մռայլ գրքի մոլի ընթերցողն էր, գիրք, որը կարող է մղել ինքնասպանության:

Թվում է, թե ամեն ինչ բացահայտվեց. կորած աղջիկը գտնվեց, տղան, որ հրապուրվել էր խելագարված արվեստագետի ցնորական գաղափարներով, վերջնականապես կորցրեց իր մարմինն ու հոգին, ուստի Հոֆմանը կարող է գործն ավարտված համարել: Սակայն նա պիտի շարունակի հայտնագործություններ անել, պարզելով, որ Նիժինսկու «Օրագիրը» չէ, որ դրդել է 18-ամյա տղային ինքնասպան լինել, այլ ինքը՝ ոստիկանապետ Ֆրանսիս Վանդերլոն է կախել նրան, քանզի խանդում էր, որովհետև տղան անաղարտ սիրով սիրում էր իր քրոջ աղջկան՝ Մարիգ Վանդերլոյին, որը միաժամանակ ոստիկանապետի սիրուհին էր դեռևս երեխայության շրջանից, որը նաև ոստիկանապետի հարազատ աղջիկն է՝ ծնված ոստիկանապետի հարազատ քրոջից, իսկ վերջինս դեռևս երեք տարեկանում դարձել է իր մեծ եղբոր կեղտոտ կրքերի առարկան... Մի խոսքով, կրկնակի արյունապիղծ ու մանկապիղծ:

Այս վերջին և ամենասոսկալի հայտնությունները պիտի իմանանք բառացիորեն վեպի ավարտից առաջ, պայթյունի պես, ապտակի պես... ապտակ, որը նաև հասցվում է ընթերցողին, ասես նրանից պահանջելով որոշակի վերաբերմունք, խոսք, գործողություն... Անակնկալի եկած ու ցնցված ընթերցողը շտապում է արդարանալ, իբր, ի՞նչ կարող եմ անել ես՝ հասարակ մարդս, երբ արդարություն հաստատողն է ոճրագործ... Սակայն քիչ հետո փաստում ես, որ վեպի գլխավոր հերոսն էլ այդպես էր մտածում, սակայն կարողացավ պատռել դեպի դիմակը:

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹՈՓՉՅԱՆ

Անրի Վեռնոյ (Աշոտ Մալաքյան)

Ծննդյան 80-ամյակը

Ֆրանսահայ կինոբեմադրիչ Անրի Վեռնոյը Արևմուտքի խոշորագույն արվեստագետներից է:

Ծնվել է 1920 թվականին Արևմտյան Հայաստանում, Միջերկրական ծովի ափին գտնվող Ռոդոստո (Թուրքիա) քաղաքում, ունևոր նավաշինարարների ընտանիքում: Թուրքիայում կատարված ասպատակություններից մազապուրծ մնացած Մալաքյանների ընտանիքը գաղթում է Հունաստան, որտեղ երկու տարի ծանր պայմաններում ապրելուց հետո 1924 թվականին հաստատվում է Ֆրանսիայի Մարսել քաղաքում: Հայրը՝ Հակոբ Մալաքյանը, իր ազգային ձգտումները կենսագործում է հայ եկեղեցու բարօրության գործին: Նրա ջանքերով տեղի հայ բարեգործները Մարսելի գլխավոր փողոցներից մեկում, Պրադոյի կողքին կառուցում են հայկական եկեղեցի, որ տարիներ շարունակ փոքրիկ Աշոտը հոր հետ հաճախում էր այդ եկեղեցին, և միասին երգում էին երգչախմբում: Հոր կամքով որդին սովորում էր նաև մայրենի լեզուն, որին նա տիրապետում էր կատարելությամբ: Տարիներ անց Վեռնոյը պատմում է. «... Ուրեմն հասած էինք Մարսել, հայրս ամենածանր բանտերում կգործեր, շաքարի գործարանում գիշերները կաշխատեր, որովհետև ավելի դրամ կուտային: Եվ ես միշտ կմտածեի ինքզինքս, թե ինչո՞ւ հայրս անկողին չմտներ: Միշտ անկողինը շինած էր, վերջը հասկցա... Ես ապրել եմ իսկական հայկական ընտանիքում: Տանը հայերեն կխոսեինք, հայերեն կերգեինք, հայերեն կգրեինք, կապրեինք հայկական կենցաղով, կհաճախեինք հայկական եկեղեցի, ամենակարևորը, քանի տարի այդ ընտանիքի մեջն ինչ-որ հայ մտավորական մնացած էր, մեր տունեն անցած էր: Ես ապրել եմ սիա այդ մթնոլորտի մեջ: Ես միշտ ինծ հայ կզգայի...»:

Ֆրանսիական լիցեյն ավարտելուց հետո Վեռնոյն անցնում է լրագրողական աշխատանքի «Մասելյեզ» թերթում: 1945 թ. նույն թերթում ֆրանսիացի ընթերցողին անշահախնդիր չթվալու համար «Անրի Վեռնոյ» կեղծանունով Մալաքյանը հրատարակեց հոդվածների շարք՝ նվիրված հայկական հարցին... և այդ անունով էլ մնաց ցայսօր:

Սկսած 1948 թվականից Վեռնոյն աշխատում է կինոյում: Սկզբում նկարահանում է կարճամետրաժ զվարճալի ֆիլմեր՝ Ֆեռնանդելի մասնակցությամբ:

1950 թ. ստեղծեց իր առաջին «Մեղավոր մեռածների համար» լիամետրաժ ֆիլմը, որով նա դասվեց Ֆրանսիայի լավագույն կինեմատոգրաֆիստների շարքը: Հոլիվուդն սկսեց պայմանագրեր կնքել Մալաքյանի հետ: Անրի Վեռնոյ-բեմադրիչի արվեստի գաղտնիքը համաշխարհային կինոհոսանքների հորձանուտում ճիշտ կողմնորոշվելն է, անհատականության այն մեծ հմայքն է, որը շաղախվելով իր տաղանդին, հաղորդվել է հանդիսատեսին: Նա համարվում է արկածային, «Սև կինոնկարաշարի» չգերազանցված վարպետ, ստեղծել է ավելի քան վեց տասնյակ կինոժապավեն, որոնք բոլորն էլ հարստացրել են համաշխարհային կինոարվեստը: Նրա ստեղծած լավագույն ֆիլմերից են «Արգելված պտուղ», «Հանրային թշնամի թիվ 1», «Մախիմ», «Պրեզիդենտ», «Եվ ինչպես ...Իկար», «Հազար միլիոն դոլար» և այլն: Այս վերջին կինոնկարով Վեռնոյը կանգնեց համաշխարհային հռչակ ունեցող խոշորագույն կինոռեժիսորների շարքում:

Լրագրող Ռաֆֆի Հերմոն-Արախի այն հարցին, թե «Յուրաքանչյուր արվեստագետ իր կյանքի «պոկված խնձորն» ունի, որի ազդեցությամբ է գրում, երգում, նկարում, պարում: Ո՞րն է այն «պոկված խնձորը», որը քիչ թե շատ իր արտացոլումն է ունեցել Ձեր յուրաքանչյուր ֆիլմում»: Վեռնոյը պատասխանել է. «Առաջին տարիներին գլուխդ կախ, բարեխղճորեն կարողացածիդ չափ սրտիդ թելադրած պատմությունները պետք է առանձնացնես և նկարես: Հետո կամաց-կամաց պահանջներդ շատացնես... Եվ մի օր, ինչպես պատահել է ինձ հետ, զգում ես, որ, անկախ քեզնից, գլխիդ ու սրտիդ մեջ տարիներ ի վեր շաղախված մի պատմություն կա, որը հասունանում է, զարգանում, և այդ պահին է, որ խնձորն ընկնում է հանկարծ... Եվ ահա եկավ օրը, և ես այլևս դադարեցի որևէ այլ բան պատմելուց: Ուզեցի իմ ազգի, ժողովրդի մասին խոսել ու պատմել»: Այդպես ծնվեց և Անրի Վեռնոյի «Մայրիկ» ինքնակենսագրական գիրքը, որը պատմում է Ֆրանսիայում ապաստանած իրենց ընտանիքի մասին: 1990 թ. այն հրատարակվել է նաև Հայաստանում: Հետագայում Վեռնոյն այդ գրքի հիման վրա ԱՄՆ-ի և Ֆրանսիայի համատեղ արտադրության ֆիլմ նկարահանեց: «Կարելի՞ է ֆիլմը համարել ինքնակենսագրական...»: «Ես պատասխանում եմ՝ «ոչ» և «այո», ասում է Վեռնոյը: «Ոչ», որովհետև Աշոտ Մալաքյանն իր կյանքը ֆիլմի նյութ դարձնելու հավակնություն երբեք չի ունեցել և չունի: Ես իմ կյանքը շրջապատիս պատմել եմ և ձանձրացնել չեմ փափագում, սակայն, եթե Աշոտ Մալաքյանը վկա է եղել մի այնպիսի իրադարձության, երևույթի, ինչպիսին էր հայերի ցեղասպանությունը, որն իր տեսանկյունով պատմելը որոշ արժեք պիտի ունենա և պիտի կարողանա ծառայել մարդկանց, դա ուրիշ բան է:

Մալաքյանի կյանքը չէ, որ կարևոր է ֆիլմի մեջ: Մալաքյանի կյանքը կկարևորվի այն ժամանակ, երբ իր գլխից անցածները կարողանա մեկ անգամ ևս կրկնել, միջազգային երևույթի նյութ դարձնել: Ահավասիկ, այս կետից սկսած ֆիլմը կարելի է և ինքնակենսագրական համարել:

ՆՈՐԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԵՌՆԱՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ

իրականացնող «ԱՊԱՎԵՆ» ՍՊ ընկերությունը, տարածաշրջանում ունենալով Ռուսական երկաթուղու բեռնարկղերի օգտագործման մենաշնորհ և նպատակ ունենալով խթանել հայ-ռուսական ընդհանուր փոխհարաբերությունները, ինչպես նաև Հայաստանից արտահանումը,

ս/թ. հոկտեմբերի 15-ից հայտարարում է 20-ֆուտանոց բեռնարկղերով փոխադրման բացառիկ գներ.

Երևան-Նովոռոսիյսկ՝ 1200 ԱՄՆ դոլար և Նովոռոսիյսկից Ռուսաստանի Դաշնության ցանկացած կետ...

Հեռ.՝ 35 11 40, 35 01 60:
Ֆաքս՝ 35 12 40:
E-Mail: operative@apaven.r.am

Tacis BSC

BUSINESS SUPPORT CENTER
առաջարկում ենք

ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Բաժնետիրական ընկերությունների, ՍՊԸ-ների, հասարակական կազմակերպությունների, հիմնադրամների

ԳՐԱՆՑՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԱԳՐԱՆՑՈՒՄ

- Հարկային օրենսդրության վերաբերյալ խորհրդատվություն
- Իրավաբանական անձանց /առևտրային, ոչ առևտրային/ կանոնադրությունների, պայմանագրերի և այլ իրավաբանական փաստաթղթերի կազմում
- Ձեռնարկատիրական և հարկային օրենսդրության վերաբերյալ իրավական դասընթացների կազմակերպում
- Իրավաբանական անձանց իրավական սպասարկում

Երևան, 375002, Մոսկովյան փող. 24, բն. 2
Հեռ./Ֆաքս - 52 82 79, 52 86 54, 56 10 64, 71 82 (կառ.), 151 934 (AT&T)
e-mail: bsc@bsc.am
Internet: www.bsc.am

Ի գիտություն Նախիջևանահայերի

Սիրելի հայրենակիցներ, այս տարի Ս. Քամուխաչի տոնը հոկտեմբերի 29-ին է:

Ծանուցում ենք, որ Նախիջևանահայերի ուխտագնացությունը դեպի Նոր Խարբերդի Քամուխաչ-Հազարափրկիչ սրբատեղի սկսվելու է հոկտեմբերի 29-ի առավոտյան ժ. 10-ին: Հանդիսությունները 12:00-ից, որի ընթացքում կկայանա նաև «Ագնաբերդ» գրքի շնորհանդեսը:

«ՆԱԽԻՋԵՎԱՆ» ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՆԿՅՈՒՆ

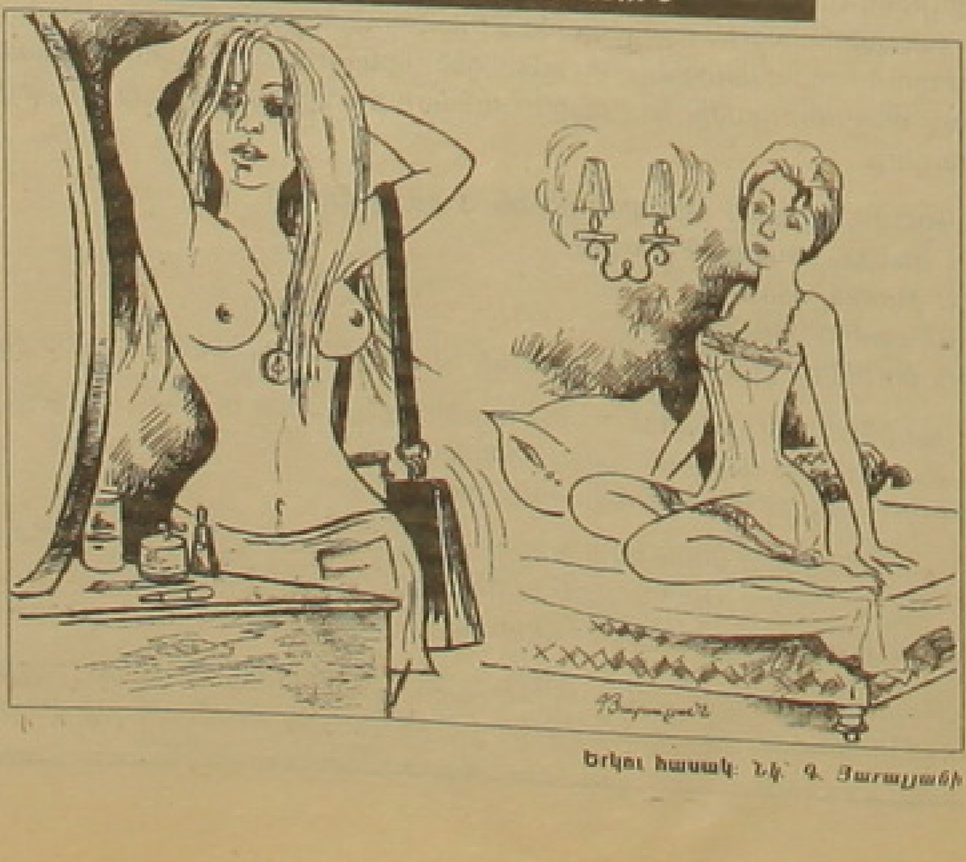

Երկու հասակ: Նկ.՝ Գ. Յարալյանի

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձևը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
1	«Գեսափի պոմպակայանի շենք» ԱՇՕ	Վայոց Ձորի մարզ, գյուղ Գեսափ	չի ծավալում	մրցույթ	88	-	-	չունի	20.10.00		28.11.00	0,5
2	«Բագարանի պոմպակայան» ԱՇՕ	Արմավիրի մարզ գյուղ Բագարան	չի ծավալում	մրցույթ	469	-	-	չունի	20.10.00		28.11.00	0,16
3	«Ջաջուռածուխ» ԵՀՇ, «Կարին Գեո» ՊՓԲԸ-ի 2 անցար	Շիրակի մարզ Ջաջուռի հանքավայր	չի ծավալում	մրցույթ	3910	1955	3910	չունի	20.10.00		24.11.00	0,23
4	Արխիվային վարչության «Կիսակառույց շենք» ԱՇՕ	ք. Երևան Բաղրամյան 59գ	չի ծավալում	մրցույթ	79290	45000	-	չունի	20.10.00		05.12.00	0,05
5	«Մանկապարտեզի համալիր» ԱՇՕ	Գեղարքունիքի մարզ, գյուղ Հայրավանք	չի ծավալում	մրցույթ	9749	2437	-	չունի	20.10.00		24.11.00	0,6
6	«Էներգոհիմպաշտպանություն» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, ք. Մեծամոր ՀԱԷԿ	մոնտաժային աշխատանքներ	ԲԱԲ	92060	25%-ից ավելի	92060	58723	20.10.00	29.10.00	04.12.00	չունի
7	«Ուտիք» ՓԲԸ	Տավուշի մարզ, գ. Նորաշեն	ռադիոսարքավորումների արտ.	ԲԱԲ	3861	25%-ից ավելի	3089	3879	20.10.00	29.10.00	04.12.00	չունի
8	«Հայնավթամթերք» ՀՆՊՁ ՊՓԲԸ-ի Մասիսի բազայի թիվ 3 ավտոլցակայան	ք. Երևան Ադմիրալ Իսակովի 13	հեղուկ վառելանյութի վաճառք	դասական աճուրդ	7913	-	-	-	20.10.00	-	10.11.00	105քմ
	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ											
9	«Ձորագետի նավթամթերք»	Ձորագետ ավան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	19110	25%-ից ավելի	19110	311	-	-	-	0,1
10	«Ալավերդու նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք.Ալավերդի Շահումյան թաղ.	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	13837	25%-ից ավելի	13837	505	-	-	-	0,5
11	«Բաղրամյանի նավթամթերք» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ Քարակերտ ավան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	70554	25%-ից ավելի	70554	893	-	-	-	1,2
12	«Եղվարդի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Եղվարդ	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	347361	25%-ից ավելի	347361	1104	-	-	-	20
13	«Եղեգնաձորի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ, Եղեգնաձոր, Երևանյան 1	բեռնաուղևորափոխադրում	մրցույթ	88815	22204	88815	8290	-	-	-	3,5
14	«Մարտունու ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք.Մարտունի	բեռնաուղևորափոխադրում	մրցույթ	47668	11917	47668	1454	-	-	-	1,8
15	«Մեղրու ԲՈՒԱՏ»	Սյունիքի մարզ, ք.Մեղրի Անդրանիկի 37	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	30575	30475	30475	2666	-	-	-	0,6
16	«Տարոն» ՓԲԸ-ի պետական բաժնեմասը	Շիրակի մարզ, գյուղ Ախուրյան	շինարարություն	մրցույթ	29310	11724	29310	8930	-	-	-	3,5
17	«Զանգեզուրտրանսշին» ԲԲԸ պետական բաժնեմասը	Սյունիքի մարզ, ք.Գորիս Գայսյան 22	շինարարություն	ԲԱԲ	232841	50%-ի չափով	232841	88009	-	-	-	2,51
18	«Հայկահույք» ՊՁ, թիվ 11 խանութ ԱՇՕ	ք. Երևան Աճառյան փողոց	չի ծավալում	ուղղակի վաճառք	1200	-	-	չունի	-	-	-	0,22
19	«Գյումրի ավտոնորոգում» ՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի,Փանջյան 1	տրանսպորտի նորոգում	մրցույթ	77165	25%	77165	4048	-	-	-	3,1
20	Մարալիկի «Լուսատեխնիկ» ՓԲԸ	Շիրակի մ., ք.Մարալիկ Շահինյան 1	կենցաղային էլ. սարք. արտադր.	մրցույթ	264855	25%	264885	90388	-	-	-	8 386
21	«Երևանի թ.3 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	ք. Երևան, Շիրակի 3-րդ նրբանցք 2	բեռների փոխադրում	ԲԱԲ	97430	25%-ից ավելի	97430	2404	-	-	-	1,8
22	«Իջևանի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ,ք. Իջևան Արցախյան 2	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	65887	25%-ից ավելի	65887	5265	-	-	-	1,2
23	«Երևանի թ.6 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	ք. Երևան, Արցախի 34	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	23530	50%-ի չափով	23530	982	-	-	-	1,997
24	«Աբովյանի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, գ. Մայակովսկի	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	109616	50%-ի չափով	109616	29062	-	-	-	2,8
25	«Սպիտակի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք.Սպիտակ Շահումյան 1	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	150560	50%-ի չափով	150560	12991	-	-	-	1,15
26	«Աքսոն» ՓԲԸ «Աքսոն» ՓԲԸ-ի պանսիոնատի անավարտ շինարարություն	ք. Երևան Գրիբոյեդովի 25	կոնդենսատորային փայլաթիթեղի արտադրություն	մրցույթ	417320	25%	330112	90239	-	-	-	13,72
27	«Աղանձուտ» ՊՓԲԸ	Սյունիքի մարզ գյուղ Տաթև	էլեկտրոն. սարք. արտադրություն	ԲԱԲ	5654	25%-ից ավելի	5654	179	-	-	-	0,2355
28	«Արև» ՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ ք. Աշտարակ, Գայի 20	էլ. սարքի արտադրություն	ԲԱԲ	39251	25%-ի չափով	39251	23073	-	-	-	3,85
29	«Վարդենիսշին» ՓԲԸ	ք. Վարդենիս Լեռնագործների 18	շինվերանորոգման աշխատանք	մրցույթ	16707	25%	13365	4909	-	-	-	152 քմ
30	«Աշտարակի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ ք. Աշտարակ	ավտոծառայություն	ԲԱԲ	38181	50%-ի չափով	38181	13279	-	-	-	0,77
31	«Ստեփանավանի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ստեփանավան, Բաղրամյան145	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	62735	50%-ի չափով	62735	1644	-	-	-	1,7
32	«Բերդի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, ք. Բերդ, Մաշտոցի 6	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	30821	25%-ից ավելի	30821	2957	-	-	-	1,495
33	«Ջերմուկի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ ք. Ջերմուկ	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	62046	25%-ից ավելի	62046	4730	-	-	-	2,4
34	«Գորիսի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Սյունիքի մարզ,ք. Գորիս Առաքելյան 30	բեռնաուղևորափոխադրում	մրցույթ	64798	25%	64798	7073	-	-	-	1,7
35	«Երևանի թիվ7 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Երևան, Արին-Բերդի 5-րդ նրբ., 10	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	62597	25%-ից ավելի	62597	5045	-	-	-	5,44
36	«Տրանսպասարկում» ԲԲԸ-ի պետական բաժնեմասը	Երևան, Թեյշեբաինի 9	շինարարություն	ԲԱԲ	56552	25%-ից ավելի	56552	3642	-	-	-	2,2124
37	«Արմավիրի ռեգիոնային նավթամթերքներ» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, ք. Արմավիր, 1 փողոց, 27	նավթամթերքի վաճառք	ԲԱԲ	42670	25%-ից ավելի	42670	3142	-	-	-	10
38	«Լեռնագործ» ՓԲԸ-ի պետական բաժնեմասը	Լոռու մարզ, գ. Քարկոփ	շին. իրերի արտադրություն	մրցույթ	39592	25%	39592	28908,9	-	-	-	15,666
39	«Վարդենիսշին-2» ՊՓԲԸ-ի պետական բաժնեմասը	Գեղարք. մ. ք. Վարդենիս Լեռնագործների 17ա	շինվերանորոգման աշխատանք	ԲԱԲ	2952	25%-ից ավելի	2952	2795	-	-	-	0,4435
40	«Գլխամասային նորոգման շինարարական» ՊՓԲԸ	Երևան, Վարդանանց 2-րդ փակ. 8ա	շինարարություն	մրցույթ	10899	25%	10899	3865	-	-	-	չունի
41	«Վեդու ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկա» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Վեդի, Պուշկինի 14	ստոմատոլոգ. ծառայություն	մրցույթ	9077	25%	9077	1242	-			չունի

Շարունակությունը տես էջ 8

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀՀ կառավարության 2000 թ. սեպտեմբերի 28-ի թիվ 595 որոշմամբ Վանաձորի «Ճշգրիտ հաստոցների գործարան» ՓԲԸ-ի պետական սեփականություն հանդիսացող բաժնետոմսերի մասնավորեցման նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման շրջանակներում հրավիրում է գործարարներին եւ հնարավոր ներդրողներին մասնակցելու առաջարկների ներկայացմանը եւ քննարկմանը:

«ՃՇԳՐԻՏ ՀԱՍՏՈՑՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ»
ՊԵՏԱԿԱՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

- Հասցեն Լոռվա մարզ, ք. Վանաձոր, Նալբանդյան 24
- Գործունեության հիմնական տեսակը խառատային, գայլիկոնային, էլ. կայծային թվածրագրային հաստոցների արտադրություն
- Ընկերության գնահատված մեծությունը 767538 հազ դրամ (առ 01.07.99)
- Պետական բաժնեմասի գնահատված մեծությունը 614030 հազ. դրամ (80%)
- Ընկերության պարտավորությունները 2413290 հազ. դրամ (առ 01.07.99)
- Ընկերության պարտավորությունները 2465593 հազ. դրամ (առ 01.01.00)
- Ընկերության կառուցվածքային միավորները շենքեր 32557 քմ, այդ թվում գլխամաս 23984 քմ, Մարգահովտի արտադրամաս- 4109 քմ, հանգստի հանգրվան (Լոռվա մարզ, Թեժ լեռան տարածք) 1741 քմ, մանկապարտեզ - 2723 քմ
- Շինություններ 1017քմ, բնակելի շենքի անավարտ շինարարություն- 1200քմ
- Երկաթուղի 1000 մետր
- Հողային տարածք 11.84հա
- Աշխատողներ 48 հոգի

Ներկայիս տեխնիկական միջոցները ընկերությանը հնարավորություն են տալիս արտադրել 10 անուն հաստոց: Արտադրված հաստոցները պահանջարկ ունեն ոսկերչության բնագավառում:

«ՃՇԳՐԻՏ ՀԱՍՏՈՑՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ՊՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի մասնավորեցման վերաբերյալ առաջարկությունները պետք է ներկայացնել հանձնաժողովին հիմք ընդունելով մասնավորեցման հիշյալ ձեւերից մեկը.

- **պետական գույքի մասնավորեցում մրցութային եղանակով**
- **պետական գույքի մասնավորեցում ուղղակի վաճառքի ձեւով**
- **պետական գույքի նկատմամբ պետությանը պատկանող իրավունքի փոխանցում**
- **ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ ձեւեր**

Առաջարկությունների հեղինակները մինչեւ առաջարկների ներկայացման վերջին ժամկետը կարող են հանձնաժողովի հրավերով ուղղակի բանակցություններ վարել հանձնաժողովի հետ:

Առաջարկը ներկայացնել ք. Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, Կառավարական 2-րդ շենք, ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության ընդհանուր բաժին: Առաջարկի ներկայացման վերջին ժամկետը 2000թ. դեկտեմբերի 30-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մասնավորեցման նախապատրաստական աշխատանքների գլխավոր վարչություն 562933, 52 36 38:
Ինտերնետային էջ: http://www.privatization.am, email: tender@arminco.com/:

ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

Սկիզբը՝ տես էջ 7

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
42	«Մասիսի ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկա» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Մասիս, Դպրոցականների 5	բուժսպասարկում	մրցույթ	14900	50%	14900	1763,6	-	-	-	0,07
43	«Արթիկի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք.Արթիկ, Գործարանային 2	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	99288	25%-ից ավելի	99288	3578	-	-	-	6700 քմ
44	«Սեւանի հանգստյան գոտու համալիրսպաս» ՊՓԲԸ	Գեղարք. մարզ, Սեւանի առափնյա գոտի	առեւտուր, սպասարկում	ԲԱԲ	4602	25%-ից ավելի	4602	չունի	-	-	-	1,349
45	«Կոտայքառսպաս» ՊՓԲԸ-ի «Գառնի» ճամբարի գույք	Կոտայքի մարզ, ք. Ծաղկաձոր, Մագիստրոսի փ.	հանգստի կազմակերպում	մրցույթ	7992	75%	5994	չունի	-	-	-	0,71
46	«Ջերմուկի հյուրանոց» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ, ք. Ջերմուկ	հյուրանոցային սպասարկում	մրցույթ	74093	25%	18523	4015	-	-	-	0,15
47	«Սեւանի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Սեւան, Նաիրյան 191	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	34491	25%-ից ավելի	34491	8175	-	-	-	1,8
48	«Դարբնոցամամլիչային սարքավորումների գործարան» ԲԲԸ	Շիրակի մարզ, ք.Գյումրի Թբիլիսյան խճ.4	մամլիչ սարք. արտադրություն	ԲԱԲ	191731	25%-ից ավելի	191731	441010	-	-	-	2,87
49	«Դարբնոցամամլիչային սարքավորումների գործարան» ԲԲԸ (հին գործարան)	Շիրակի մարզ, ք.Գյումրի Թբիլիսյան խճ.4	մամլիչ սարք. արտադրություն	ԲԱԲ	28018	25%-ից ավելի	28018	չունի	-	-	-	1,39
50	«Տպագրիչ 94» ՓԲԸ	Ք. Երեւան, Զարյան 22ա աշխատանք	պոլիգրաֆիական վաճառք	ուղղակի	2880	100%	-	5123	-	-	-	չունի
51	«Ագրոսպասարկում ԱՄ-ի Նաիրիի շրջ. միավորում» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Արագածոտնի մարզ ավան Եղվարդ	առեւտուր	ԲԱԲ	35152		676	11082	-	-	-	7
52	«Ագրոսպասարկում ԱՄ-ի Արտաշատի շրջ. միավորում» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Արարատի մարզ, ք. Արտաշատ Հոկտեմբերյան 25	շին. իրերի արտադրություն	ԲԱԲ	6740,4		1644	1071	-	-	-	14.020քմ
53	«Ագրոսպասարկում ԱՄ-ի Տավուշի շրջ. միավորում» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Տավուշի մարզ ք. Իջեւան	գյուղ. տեխնիկայի շահագործում, վերանորոգում	ԲԱԲ	5233,8		671	3501,6	-	-	-	4,8
54	Արթիկի «Բերրիություն» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ	առեւտուր	ԲԱԲ	5232		1090	8073	-	-	-	3
55	«Ագրոսպասարկում» ԱՄ-ի Տաշիրի շրջ. միավորում» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Լոռու մարզ, ք. Տաշիր	գյուղ. տեխնիկայի շահագործում, վերանորոգում	ԲԱԲ	4522,5		1005	377	-	-	-	6,5
56	«Ագրոսպասարկում» ԱՄ-ի Ախուրյանի շրջ. միավորում» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Շիրակի մարզ, ք. Ախուրյան Ախուրյանի խճուղի	առեւտուր	ԲԱԲ	1766,4		368	5755	-	-	-	3,3
57	«Հասխ» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան Սեւանի 11	էլեկտրոնային սարք. արտադր.	ԲԱԲ	10788		3480	6986	-	-	-	10
58	«Կիլիկիա» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան Սեւանի 11	շին. իրերի արտադրություն	ԲԱԲ	1727,2		1016	1304	-	-	-	0,63
59	«Վան» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան Սեւանի 11	սպառման ապրանքների արտ.	ԲԱԲ	3300	25%-ից ավելի	660	16429	-	-	-	0,75

Հապավումներ. ԲԱԲ - բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒԱՏ - բեռնաուղեւորատրանսպորտային, ԱՇՕ - անավարտ շինարարության օբյեկտ,
Ազատ բաժանորդագրությամբ եւ մրցույթով մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ
հետեւյալ հասցեներով՝ ք. Երեւան, Սայաթ-Նովա 8, Մաշտոցի 42ա, հեռ. 587983, 560264,521560
Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մասնավորեցման գլխավոր վարչություն,
Երեւան, Կառավարական տուն 2,/հեռ 56 29 33,52 37 15,56 33 42, Ինտերնետային էջ. http:// www.privatization.am,tender@arminco.com/:
Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրերը հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկումներում:
Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ եւ պատրաստ է այն քննարկել
շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հետեւեք ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

@rminco Global Telecommunications **Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:**

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1353 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 26. 10. 2000 Գինը 100 դրամ